

MOTERŲ BALSAS

Kaina 20c.

"MOTERŲ BALSO" FINANSINIS RAPORTAS
UŽ VASARIO IR KOVO MĖNESIUS, 1921.

Iplaukos:

<i>Vasario:</i>	
Prenumeratos	\$39.60
Pavieniai numeriai	22.52
Knygos	6.00
Aukos	150.00
Skolos 1920 metų	80.69
Viso	\$298.81
<i>Kovo:</i>	
Prenumeratos	-56.50
Pavieniai numeriai	57.50
Knygos	20.66
Mokesčiai	1.45
Aukos	110.24
Skolos 1920 metų	6.14
Smulkios17
Mėnesinės mokesťys už sausio mėnesį	185.66
Viso	\$438.32

Išlaidos:

<i>Vasario:</i>	
"Laisvei" už popierą ir atvirutes	\$67.75
Bendradarbiams	14.00
Administratorės alga	30.00
Įvairios20
Stampų	19.36
Petty Cash (ant rankų laikoma smulkios išlaidoms)	25.00
Viso	\$156.31

<i>Kovo:</i>	
"Laisvei" už popierą, spaudą ir knygas	\$309.40
"L-vei", spauda No. 2, konvertai ir knyg.	183.63
"L." už popierą	\$86.21
Administratorės alga	120.00
"M. B." biznio knygos	24.90
Admin. kaucija	5.00
Stampos ir ekspresas	15.12
Mokesčiai	1.45
Viso	\$745.71

Sutrauka:

<i>Iplaukos:</i>	
Vasario	\$298.81
Kovo	438.32
Bal.-Sausio 31	497.56
Viso	\$1234.69

<i>Išlaidos:</i>	
Vasario	\$156.31
Kovo	745.71
Viso	\$902.02

Ižde lieka kovo 31, 1921 \$332.67

E. N. Jeskevičiūtė, "M. B." Admin.

P. S. Sausio 31, 1921, balansas buvo paskelbta \$509.93; aš dabar padėjau tik \$497.56 todėl, kad iš tų pinigų vienas čekis ant \$12.37 sugryžo.
E. N. J.

PIPIRŲ ATŠAUKIMAS.

"M. B." No. 3, š. m., tilpo tulos mūsų sandarbininkės "pipirai", kur pasakyta, kad tula moteris iš Chicagos aukavo \$10.00 "M. B.", kad gavus proga apšmeižti L. M. P. S. 25 kuopą, išvadinant ją menševikiška, ir kad ta draugė persikėlusi į 67 kp. rojaus skystimėlio virti.

Iš pasitikėtinų šaltinių patyrėme, kad tie "pipirai" buvo labai neteisingi ir labai nuskriaudė ten paliestą draugę. Mat, redakcija pasitikėjo autorės sąžiningumui ir per neapsižiūrėjimą ar neatsargumą patalpino tuos "pipirus". Todėl šiuomi atšaukiame tuos "pipirus", kaipo neteisingus ir šmeižiančius niekuo nekaltą draugę, ir meldžiame tame užinteresuotos ir nuskriaustos draugės atleidimo.

Tuli mano, kad tie pipirai buvo pačios redakcijos parašyti, bet tai yra klaida. Autorės slapyvardis per klaidą liko nepadėtas, todėl ir atrodo, kaip redakcijos rašyta.

Negerai, kad mūsų draugės mėgsta viena kitą šmeižti ir dar viešai per spaudą; reikėtų tą biau rū paprotį pamesti ir stengtis draugiškai sugyventi su visais.

"M. B." Redakcija.

KENOSHA, WIS.

L. M. P. S. A. 72 Kp. Raportas iš 1920. Susirinkimų laikyta šešiolika. Lavinimosi vakarėlių atsibuvo trys. Prakalbų surengta 6, piknikų — 2, šeimyniškas vakarėlis — 1, vakaras su perstatymu — 1. Iš iždo paaukuota 41.50 šiemis tikslams: "Laisvei" — \$10.00, "Vilniai" — \$10.00, "Rankpelniui" — \$10.00, Lietuvos ir Baltgudijos politikinių kalinių šelpimui — \$10.00, del mirusios narės — 1.50. Pelnas nuo pikniko, įvykusio 18 d. liepos, paaukuota "Moterų Balsui" — \$86.97. Aukos surinktos ant blankų: Liet. ir Baltrusijos pol. kal. šelp. — \$16.95, Apsigynimo Fondui — \$12.80. Per šeimynišką vakarienę svečiai suaukavo del politikinių kalinių \$12.65. Per drg. Jukelio prakalbas Aps. Fondui surinkta \$24.85. Per Kučinsko prakalbas surinkta 9 Rajono naudai \$3.28. Nupirkimui vainiko del mirusios narės surinkta \$18.50.

"Moterų Balso" išplatinta per kuopos knyge 55 egz. Per 1920 metus kuopa turėjo įplaukų \$439.08. Išlaidų — \$408.84. Liko kuopai pelno \$30.24. Buvo ižde 1919 metais \$75.33. Sykiu su šių metų likusiu pelnu ižde randasi \$105.57.

Pereitais metais į kuopą įsirašė naujų narių 16. Viena mirė. Viena pasitraukė iš kuopos.

Valdybą 1921 metams sudaro šios draugės: A. Peilienė — organizatorė, 217 N. Lymon Ave.; Z. Klimavičiūtė — protokolų raštininkė, 772 Engle St.; K. Palšienė — 217 N. Lymon Ave.; W. Lastauskienė — iždininkė, 63 S. Sheriden Rd.; N. Mickevičienė — knygė, 726 Park Ave.

Susirinkimai atsibuna kiekvieną pirmą sekmadienį mėnesio, 1:30 po pietų. Lavinimosi vakarėliai atsibuna kas antrą sekmadienį kiekvieno mėnesio, 1:30 po pietų. I susirinkimus narės lankosi skaitlingai. Didžiama draugių pasišventusiai darbuojasi dėlei kuopos labo.

N. Mickevičienė.

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS
Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor J. Benes. Manager E. N. Jeskevičiūtė. Subscription: \$2.00 a year; 6 mo. \$1.00; single copy 15c. Address: Moterų Balsas, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879. Transferred to Brooklyn, N. Y., July 28, 1920.

Metai VI

Gegužis-May

No. 5

GEGUŽINĖ

Gegužinė šventė yra tarptautinė darbininkų šventė. Ją įsteigė tarptautinis Socialistų kongresas Paryžiuje 1889 metais.

Gegužinė tai yra revoliucinė Darbininkų Diena—diena, kurioje viso pasaulio nusikriaustoji darbininkų klasė pakelia savo balsą vienybėje už naują gyvenimą, naują pasaulį.

Tarptautinė Darbininkų Diena, Pirmoji Gegužės, atstovauja didžiąją darbininkų klasės kovą prieš darbininkų klasės pavergėjus—kapitalistus.

Kodel-gi toji diena paskirta kaip Darbininkų Diena? Tai pavasario diena. Tame laike visa gamta pradeda atgyti iš po žiemos šalčių. Tai pradžia naujos gyvybės ir naujo gyvenimo, kurį gaivina skautūs saulės spinduliai.

Mes, darbininkai, žinome, kad dabartinėje tvarkoje viešpatauja skurdas, vargas ir nelaimės—tai šalta, žiauri žiema mums. Gegužinė susipratę darbininkai

žadina dar tebemiegančius tamsybėje žmones ir ragina juos prie darbo, prie sutirpinimo sunkių gyvenimo ledų.

Šioje tarptautinėje dienoje susipratę darbininkai visose šalyse meta savo darbo įrankius, apleidžia dirbtuves ir parodo savo pavergėjams-kapitalistams savo didžiąją spėką ir vienybę.

Kuomet liko įkurta Darbininkų Šventė, jos svarbiausias reikalavimas tuomet buvo reikalavimas 8 val. darbo dienos. Dabar-gi Gegužinės dienos prasmė yra didesnė-platesnė, negu laike jos įsteigimo, nors pamatine prasme, tai išreiškimas tarptautinio solidarumo ir šiandien pasilieka ta pati. Dabar reikalauti 8 val. darbo dienos būtų juokinga. Laikas bėga, gyvenimo sąlygos mainosi, sykiu privalo mainytis ir kovos obalsiai ir budai.

Susmukus antram Internacionalui, kurį jo vadovai begėdiškai užsmaugė remdami imperialistinį karą 1914 m. ir įsikurus revoliuciniam Trečiajam Internacio-

nalui Pirmos Gegužės prasmė labai prasiplėtė. Dabartinis momentas yra revoliucijos momentas, dėl to mes, darbininkai, turime rinkti savo spėkas, idant butume prisirengę į paskutinį mušį, kuris nušluos kapitalizmą su visais jo blogumais nuo žemės paviršiaus. Rusijoje jau tas atsieka. Tenai jau plevėsuoja socialės revoliucijos vėluokas. Todel švėsdami Pirmos Gegužės šventę, turime pagelbėti Rusijai išlaikyti savo darbininkišką vėliavą, kovodami visur už išsiliuosavimą. Musų naujas Gegužinis obalsis dabar yra — “Visa galia darbininkams”.

Bet grįžkime atgal ir perkratykime istorijos lapus, kad supratus kaip sunki buvo darbininkams kova ir kaip energingai jie guldė savo galvas už ideją; kiek gyvasčių lėšavo Gegužinės apvaikščiojimui ir demonstracijoms, bet sykiu kiek baimės ir drebėjimo turėjo ir kapitalistai. Nors daug persekiojimų darbininkai nukentėjo už gegužinės apvaikščiojimą, bet tie visi persekiojimai nepajiegė nuslopinti darbininkų judėjimo bei dvasią. Juo daugiau juos persekiojo, tuo jų spėkos daugiau tvirtėjo ir susipratimas kylo.

Galima įsivaizdinti kokia didelė baimė apėmė pasaulio kapitalistus, kuomet darbininkai pirmu syk rengėsi švėsti Gegužinę. Koks neapsakomas linksmumas apėmė susipratusius darbininkus, kurie žinojo, kad bent vieną sykį į metus turės laimę švėsti savo šventę. Net ir F. Engelsas pasakė: “Aš su nekantrybe laikiu tos pirmos darbininkų spėkų parodos. Anglijos proletariatu Pirmos Gegužės šventimas tai reiškia viso proto revoliucija.”

1890 m. Anglijoje buvo didelės demonstracijos ir prakalbos. Valdžia įsiuto ir puolė visu įniršimu stabdyti demonstrantus. Riaušėse daug liko sužeistų.

1892 m. Pirmu syk Vilniaus darbi-

ninkai šventę Gegužinę, už kurią daug buvo nubaustų.

1902 m. Vilniuje vėl buvo demonstracijos. Už tas demonstracijas daug darbininkų Vilniaus gubern. liepė nuplakti.

Tais pačiais metais Švedijoje darbininkai metė darbą. Miestas nutilo, viskas paskendo tamsybėje, nes visi darbininkai šventė per kelias dienas. Patys darbininkai pamatė, kokią jie turi galybę. Nors kapitalistai bandė nuslopinti tų darbininkų judėjimą, bet juos taip tas streikas išgąsdino, kad jie davė darbininkams tas teises, kurių jie reikalavo.

1903 m. Kaukazo darbininkai nemažai išgąsdino caro valdžią, už tai daug jų liko sušaudyta.

1905 m. Rusijos revoliucijos laikotarpyje, Varšavoje tą dieną kariuomenė sušaudė 30 žmonių ir daug sužeidė. Kališiuje nušovė 3 ypatas ir daug sužeidė. Varšavoje lenkų social-demokratų partija apšaukė visuotiną streiką. Lodziuje sustreikavo 75,000 darbininkų. Borisavoje, Gomele ir pietinėse Rusijos miestuose kilo sumišimai.

Tais pačiais metais 18 d. balandžio (reiškia 1 d. Geg. sulyg seno kalendoriaus) lyg tyčia pasitaikė, kad Maskvoje atsibuvo teismas revoliucionieriaus Kolajevo, kuris mesdamas bombą užmušė caro dėdę Sergijų. Jį nusprendė pakarti. Perskaitęs nutarimą Kalajevas pasakė: “Aš neesu kaltininkas, jus neesate mano teisdariai. Aš esu karės nelaisvis—karės, kurią revoliucinis komitetas jums paskelbė”.

1905 m. buvo tai baisūs metai valdomams. Tuomet Rusijos caro sostas sudrebėjo nuo revoliucinės audros, nors ją pasisekė sustabdyti budelio organizuotai valstybei, nors jis revoliuciją paplūkdė kraujuose, bet nuo to laiko caro sostas siubavo, jo pamatas pakirstas liko. Revoliuci-

nes spėkos nuo to nenusilpnėjo, bet dar daugiau sustiprėjo ir pradėjo dar smarkiau rengtis prie sėkmingesnio revoliucinio sukilimo.

1905 m. paskatinta Rusijos revoliucijos judėjimo Lietuvių Socialistų Sąjunga Amerikoj (pradžioj Gegužės) išleido pirmą numerį "Kovos".

1908 m. Finlandijoj darbininkai su didele iškilme apvaikščiojo gegužinę. Hel-singforse (sostinėj) 12,000 darbininkų, nešdami raudonas vėliavas, demonstravo per miestą, sakė prakalbas finiškai, švediškai, latviškai ir rusiškai. Fabrikantai ir valdininkai nedrįso tuo syk užpulti, patįs drebėjo iš baimės.

Tais pačiais metais prieš pat Gegužinę ir Lietuvoj pasipylė lapeliai. Suvalkijoj tulose vietose tie atsišaukimai padarė gana didelį įspudį. Įvairiose vietose dvarų ir miestų darbininkai mėgino švesti, bet policijai pasisėkė nuslopinti. Panevėžy kurpiai, siuvėjai ir maluno darbininkai šventė Gegužinę — suareštavo 4 iš jų.

1909 m. Buenos Aires, Argentinoj (Pietinėj Amerikoj) darbininkai surengė gegužinę parodą. Policija norėjo uždrausti ir kadangi demonstrantai jos greitai nepaklausė, tai paleido šuvius ir užmušė 12 žmonių. Protestuodami prieš tas skerdynes, visi darbininkai sustreikavo. Visuotinas streikas apėmė 200 tukstančių darbininkų. Buenos Aires mieste darbininkai pastatė išlygą, kad tol streikuos, kol neatstatys iš vietos miesto viršininkus, skerdynių įrengėjus. Miestas tuomet buvo karės stovyj. Truko duonos, mėsos ir kitų valgomų daigtų. Valdžiai pasisėkė streiką užgniauzti. Policija surašinėjo svetimšalių agitatorius ir paskelbė, kad deportuosią juos.

1914 m. Amerikoj buvo didelės parodos. Vienoj Chicagoj demonstravo 10,000

darbininkų, kurių nepajiegė išblaškyti policija. Tuomet ėjo kalba apie karą su Meksika ir toji demonstracija reiškė protestą prieš tai.

1915 metais Vokietijoj, social-išdavikai pardavė Gegužinę šventę. Čia apsisostime ir perbėgsime trumpai Vokietijos Gegužinių šventimų istoriją. Pirmutinė Vokietijos Gegužinė įvyko tame laikotarpyj, kada pradžioj 1890 m. Soc.-demokratų partija Reichstage turėjo puikias pasekmes rinkimuose. Socialistų agitacija tais laikais buvo taip tvirta, kad nežiurint Bismarko partijų užpuolimų, sukėlė atydą visos šalies gyventojų. Pasekmės rinkimų buvo, kad įnešėjas anti-socialistiškų rezoliucijų, Bismarkas buvo perblokštas ir Vok. soc.-demokratatai laimėjo. Tuomet darbininkai sutiko Gegužinę geram upe. Ne tik organizuoti darbininkai, bet ir jų priešai jautė, kad revoliucijos diena artinasi.

Toks tai buvo upas tenai. Net priešai nedrįso kliudyti jų. Raudonos vėliavos visur plevėsavo. Šitas upas, kuris pridavė entuziazmą demonstrantams pirmuose metuose, pakėlė Gegužinę net augščiau įkurėjų tikslo. Tai reiškė daugiau, negu legislaturos ir 8 val. darbo reikalavimo. Proletariato akyse tai buvo pranašavimas pasaulinės revoliucijos.

* * *

Bet Vokietija susilaukė kitų Gegužinių. 1914 metų pabaigoj ir 1915 m. jau patįs "socialistai", judėjimo vadovai, padarė įstatymą dirbti Gegužės dienoj. Jie purtė galvas, kuomet jaunesnieji norėjo demonstruoti, bijodami, kad tas nepakenktų partijai. Tuomet social-demokratų partija pradėjo agituoti už darbą Pirmoj Gegužės ir tuomi ji jau pasirodė esanti darbininkų klasės reikalų išdavikė.

Tas tai buvo "evoliucinis" reformistų

laikotarpis socialistiniam judėjime. Mes tą palikome užpakalyj ir dabar revoliucinis Vokietijos proletariatas Trečiojo Internacionalo vadovaujamas švęs Gegužinę, šaukdamas "Visa galia darbininkams."

1919 m. Amerikos susipratę darbininkai su didžiausia energija rengėsi prie Gegužinės apvaikščiojimo—demonstracijų. Bet deja, tas demonstracijas greitai nuslopino valdžios spėkos. Clevelande pargabeno net karines tankas, kur keliatą žmonių užmušė, kitus sužeidė ir daug suareštavo. Bostono policija išvaikė demonstraciją, nudraskė vėliavas, įsilaužė į knygytus ir ofisus viską išdaužė. Literatūrą išmetę ant gatvių sudegino. Suareštavo virš šimto žmonių; vadovus nuteisė ilgiems metams kalėjimo.

Kituose miestuose iš anksto privarė policijos ir kariuomenės, kurie nedaleido miniom nei į svetaines susirinkti.

Nežiurint visų tų darbininkų kovos nepasisekimų ar laikinų pralaimėjimų, niekuomet pasaulio tyronai, ypač Europoj, taip nedrebėjo iš baimės, kaip jie dreba dabar, nuo 1917 metų. Jie dreba, nes bijosi to milžino, kuris kasdien vis artyn ir artyn jų žengia, — jie bijosi socialės revoliucijos.

Nuo 1917 m. pabaigos Rusijoje Gegužinę šventę liusai jau švenčia milijonai darbininkų, kurie pajiegė nuversti kapitalizmą ir paimt valstybės galią į savo rankas; kurie dabar steigia naują pasaulį — komunistinę visuomenę.

Tukstančiai darbininkų, vyrų ir moterų Rusijoje gyvasties neteko kovoje už darbininkų klasės reikalus. Jie žuvo kovoje su carizmu, žuvo kovoje su Kerenskiu ir įvairiais gaivalais, pasivadinusiais socialistais, kurie išdavė darbo žmonių reikalus, pereidami į buržuazijos pusę. Daugelis jų žuvo didžiojo lapkričio 1917 m. re-

voliucijoje ir vėliaus jie vis dar guldė ir guldo galvas kovoj su talkininkų užpuolikai. Guldė darbininkai galvas kovoj su vokiečių imperializmu. Ir ten išdavikams pasisekė pakirsti stiprius darbininkų vadovus K. Liebknechtą ir R. Luxemburg, bet darbininkų judėjimo jie nepakirto.

Nors Rusijos darbininkai kovodami praliejo klanus kraujo ir ašarų, nors iš visų pusių puolė juos draskyti žiaurus pasaulio imperialistai, vienok jie atsilaikė. Jie atsisakė pasiduoti tarptautiniam kapitalui ir jų revoliucinis šauksmas, išsiveržiantis pro kanuolių trenksmus, pasiekė ir kitų šalių darbininkus. Darbininkai pradeda visur suprasti, kad revoliucinės Rusijos kova, tai kova viso pasaulio proletariato. Į tą šauksmą jau pradeda atsilipti ir kitos šalys. Pirma mažesnės, paskui pasiduos didesnės.

Čia pažymėti nuotikiai anaipol nėra visi, bet jau ir to užtenka, kad suprasti tą kovą, kad suprasti tą pasiryžimą ir energiją, su kuria darbininkai kovoja visam pasaulyje.

Anglijoj, Vokietijoje, Italijoje, Francijoje ir kitur, darbininkai žuvo ir dar žus toje pradinėje kovoje, kuri kada nors išsivystys į proletarinę revoliuciją. Mirtis už darbininkų reikalus yra garbinga mirtis, kadangi ji skina kelią darbininkų klesai prie gyvybės, prie geresnės ateities.

Lai gyvuoja Pirmoji Gegužės!

Lai gyvuoja darbininkų solidarumas ir jų obalsis:

"Visa galia darbininkams!"

A. Aldeniūtė.

PIRMOJI GEGUŽĒS

Jau ketvrti metai, kaip rytuose raudonoji gegutė kukuoja ir laužo pasaulio imperialistų ragus, kviesdama liaudį į tikrąjį pavasarį. Jau ketvrti metai, kaip Rusijos liaudis, po raudonu ženklu brolybės, liuosai švenčia darbininkų šventę, *Pirmąją Gegužės*, drebindama viso pasaulio kapitalistus. Jau ketvrti metai, kaip imperialistų smakas, po priedanga visokių žmogžudžių-generolų kalena dantis prieš Rusijos liaudį, tykodamas praryti tarybų valdžią. Bet Rusijos liaudis pataiko akmenį į jų gerkles ir jie atkanda dantis, kad paskui negalės nei savo duonos įkąsti. Jau ketvrti metai, kaip kapitalizmo smakas, matydamas savo pavojų, atskyrė Rusiją nuo pasaulio, kad numarinti Sovietų Rusiją badu ir paminti Rusijos liaudį po kapitalizmo geležine letena. Jie neleidžia mums susižinoti, kaip Rusijos liaudis triuškina imperializmo smaką ir švenčia darbininkų šventę Pirmąją Gegužės liuosai dainuodami Internacionalą, po raudona laisvės, brolybės vėliava. Jie neleidžia mums ištiesti savo dešinę link Rusijos liaudies ir pasveikinti ją su Pirmą Gegužės. Jie iš kailio nerdamiesi deda savo paskutines spėkas, ginkluodami gaujas padaužų — valkatų, kad kiekvieną darbininkų šventę — Pirmąją Gegužės paskandinti darbininkų kraujuose. Jie ginkluoja būrius valkatų samdo gaujas provokatorių, kurie suseka kokius tai slaptus suokalbius, kad darbininkai Pirmą Gegužės prisirengę nuversti kapitalizmo tvarką ir įvesti proletariato diktaturą. Kaip kad ir šiais metais Francijos kapitalistai “susekė”, kad “Francijos darbininkai Pirmąją Gegužės ims valdžią į savo rankas.” Ar čia, brangus darbininke, ne provokatorių darbai? Ar čia ne kapitalistų išpustas

muilo burbulas, kuris ar anksčiau ar vėliau turės trukti!

Jie mato, kad jų dienos jau suskaitytos, jie mato savo raudonąjį pavojų, todėl jie ir daro visokias provokacijas, visokius išmislus, kad atitraukus darbininkus nuo šventimo Pirmosios Gegužės. Ir šioj “laisvės” “demokratijos” šalyj girdisi visokių nesąmonių, nes kuo ne kožnas miestukas turi savo tikslus kapitalistų sugalvotus ir visokiais budais stengiasi liaudį patraukti savo pusėn, kaip tai demonstracijoms, areštams ir kitokiais sugalvotais galais.

Bet tu, darbo skruзде darbininke! Ar gali jie tave numaldyti savo išpustais burbulais? Ar gali jie tave ir tavo alkanus vaikučius papenėti su jų puikiom parodom ir eilėms maršuojančių ex-kareivių? Ar gali jie tave nugązdinti areštams ir kalėjimu? Jeigu tavo ištisas gyvenimas nei kiek negeresnis už kalėjimą ir tu diena iš dienos kenti kalėjimą dirbtuvėj arba po surukuses gatves vaikščiojant nuo dirbtuvės prie dirbtuvės, kad parduoti savo spėkas kapitalizmui, kad gauti duonos kąsnį.

Todel kuomet išauš Pirmosios Gegužės rytas, kuomet saulutė pakilus apreikš pavasarį, kuomet bažnyčių varpai suskambs šaukiant į bažnyčią,— išeik, brangus darbininke į gatvę, užtrauk tarptautinę dainą ir stok į draugų eiles, kurie pasirengę yra švęsti darbininkų šventę — Pirmąją Gegužės. Parodyk savo skriaudėjams, kad r tu nori gyventi, kad ir tu trokšti pavasario, tikrojo pavasario, kur nesigirdės alkanų dejavimas, kur nesimatys nudriskusių ir alkanų vaikučių maldaujančių duonos, kur neplauks ašarų ir kraujo upe liai, o viešpataus laimė ir brolybė. Išeik ir pakelk savo balsą prieš pasaulio imperialistus, kurie yra pasirengę paskandinti Pirmąją Gegužės darbininkų kraujuose. Nes kuomet bus milijoninės minios, tai

gaujos valkatų nedrys iškelti ginklo ir lieti nekaltų darbininkų kraujo. Tebuna šios Pirmos Gegužės obalsis: "Mes reikalaujame, kad pasaulio imperialistai nuleistų ginklą prieš Tarybų Rusiją ir leistų Rusijos liaudžiai atsikvėpti iš po pasaulinio karo!

"Mes reikalaujame, kad būtų nuimta blokada, kuri pasiryžo Rusijos liaudį išmarinti badu! Mes trokštame sykiu su Rusijos liaudim švęsti Pirmąją Gegužės!" Šalin imperialistų žmogžudžių gaujos! Šalin begėdžių gaujos, kurios trokšta darbininkų kraujo! Lai gyvuoja pasaulio proletariatas! Lai gyvuoja Pirmoji Gegužės!

Lakštingalos Vaikas.

Darbininkų Šventė.

Atėjo ta prakilni darbininkų šventė, kurioj darbininkai sueina tarptautiškai išreikšti savo solidarumą vieni antriems; be rasių skirtumo sueina vieni antrų pasidalinti mintimis, apkalbėti savo klesos reikalus, pasitarti, kokią kovą jie turi vesti prieš išnaudotojų klasę, prieš viso pasaulio kapitalistus ir imperialistus, kurie per šimtmečius pavergę laiko mus ir visokiais būdais išnaudodami kankina mus ir neleidžia mums bendrai rišti mūsų klasės uždavinius.

Valdančioji klasė užtvėrė mums visokias rubežiausias tvoras nuo mūsų draugiškumo, kaip tai: tautų, religijos, rasių ir kitokiais nulaipsniavimais, kad darbininkai negalėtų sueiti ir bendrai apkalbėtų savo klasės reikalus. Tarpe tų rubežių buržuazija varo didžiausią agitaciją bažnyčiose, mokyklose, spaudoje ir kitokiose įstaigose. Kad darbininkai žudytųsi vieni antrus, vieni antriems pervertų kardais širdis ir mestų kilpas ant kaklų, kad amerikoniai užpultų meksikonus, meksikonai

amerikonus, francuzai vokiečius, vokiečiai anglus, lenkai rusus; krikščionys protestonus, protestonai krikščionis, baltas juodą, juodas baltą,— žodžiu sakant, jie viską daro, kad tik viešpatautų nesutikimas tarpe darbo minių. O tas pertvėrimo įrankis yra tikras apgynėjas valdančiosios klesos interesų, kuris gynė per tukstančius metų jos turta, jos privatišką nuosavybę varde tautos ir religijos. Nežiurint, kad ji šimtus milijonų iššudė nekaltų darbininkų ir jų šeimynas išmarino badu ant karės dievaičio aukuro už turčių laisvę.

Jau daugiau 32-jų metų, kaip darbininkai apvaikščioja Gegužinę šventę, nuo tos dienos, pasmerkę absoliutizmo monarchiją Francijoje, pareikalavo laisvės ir lygybės dėl visų žmonių pasaulij. Nuo tos dienos darbininkai, kurie daugiau supranta savo klasės reikalus, apvaikščioja Gegužinę šventę su iškilmėmis demonstracijomis, nežiurint, kad jų šimtai žuvo barikadose nuo buržuazijos barbariškų budelių ir kiekvieną Gegužinės Šventės buvo nuplauta nekaltų darbininkų krauju, bet tas išlietas nekaltas darbininkų kraujas išaukė atmonijimo jausmą valdančiajai klasei.

Taip-pat ir prieš šią ateinančią darb. šventę buržuazija jau seniai paskelbė savo spaudoje jos pasekmes; nežiurint, kad tas skelbimas nei kiek nenustebino darbininkus, atpenč, daugiau padrąsino. Štai "Chica go Tribune" ir kiti kapitalistiški laikraščiai pasakoja, kad visose Europos šalyse bus dideli darbininkų sukilimai prieš buržuaziją 1 d. gegužės, ir kad darbininkai išsąuks generalį streiką, kuris galis tapti sociale revoliucija ir galų gale bus parbloktas Europos imperializmas ir užviešpataus sovietinė respublika. Ir tuo pačiu sykiu nurodė reikalingumą savo piliečiams turėti padidintą laivyną, miliciją

ir policiją del apsigynimo nuo raudonųjų pavojaus. Bet darbininkai jiems į tai pasako: "rengkitės jūs prieš mus ir mes rengsimės prieš jus." Buržuazija varo savo darbą pirmyn. Ji rengia visuose ugnagesių namuose kanuoles ir kitokių žudymo įrankius, prieš suvargusius, išbadėjusius beginklius darbininkus, kurie tik pasirodo gatvėj protesto demonstracijoj prieš bedarbę, prieš badą, kuris be mielaširdystės juos ir jų šeimynas kankina. Užtai jie bus guodžių piniguočių kanuolėmis sveikunami, buožių lazdomis, arklių kojomis trypiami ir t. t.. Nežiurint, kad darbininkai ir ramiai apvaikščios šią šventę, be jokio ginklo, bet jie reikalauš demonstracijomis duonos kąsnio, reikalauš savo teisių, o tie reikalavimai buržuazijai drebina blauzdas kaipo koksai perkuno trenksmas, kuris gali nutrenkti visą šį supuvusį surėdymą.

Vienok šiame darbininkų šventės apvaikščiojime gali būti ir didelių permainų, didelių kraujo praliejimų, kokių nebuvo praeityje, nes dabartiniame laike yra didžiausias ekonominis krizis visame pasaulyje, kokio dar nebuvo praeities istorijoj, o ekonominis krizis pastumia darbininkus smarkiau į dvi-kovį mušį darbo su kapitalu.

Tad, draugai darbininkai, budėkime mūsų šventėje, kad nepralaimėtume savo kovos, bet laimėtum taip, kaip Rusijos darbininkai laimėjo ir kad daugiau mums nereikėtų kovoti.

Lai ši Geugžinė sutraukia vergijos pančius. Lai nušluoja skurdą ir ašaras nuo šios žemės kamuolio.

Lai užviešpatauja darbininkų tvarka!

J. P—lšukas.

PASKUTINĖ VERGĖ

ALEKSANDRA KOLLONTAI

Per ilgus metus Rytų moteris tylėjo; iš tos stagnacijos ją tik galinga Rusijos proletarinės revoliucijos spėka galėjo išjudinti. Paskelbimas komunizmo, draugiškumo ir visuomeninio darbo, lyčių lygybės, generalio solidarumo perėjo tolimus Rytus kaipo nepasipriešinamas atsišaukimas, kuris pabudino dideles minias. Orientas sujudo. Beturčiai, pilnomis širdimis neapykantos prieš turčius, satrapus, pradėjo žengti linkui Raudonos Vėliavos, linkui simbolo laisvės, lygybės ir darbo visiems. Pirmą kartą visoj istorijoj oriento moteris užgirdo šauksmą, adresuojamą tiesiog jai — jai vargdienių vargdieni. Ta, kuri buvo nedaug daugiau vertinama už prekę (daiktą), ta namų darbo vergė, nužeminta ir budama beteisės instrumentas, tapo pabudinta Raudonos Komunistinės Vėliavos, kuri pašaukė ją prie lygybės ir prie naudojimosi visais revoliucijos laimėjimais.

Pirmą kartą bėgiu šimtmečių Rytų moteris nusimetė tulių (veido uždangalą) ir stoji eilėsna revoliucionierių, maršuojančių linkui laisvės simbolo, linkui Raudonos Komunistinės Vėliavos.

Kiekvienas mėnuo Sovietų Respublikos gyvavimo, tiesdamas labiau užtikrintus komunizmo pamatus, didina Rytų moterų veikimą. Dar pirmą kartą istorijoj moteris pasirodo rytinių tautelių Kongreso Biure, Baku mieste. Visose Sovietų Rusijos apygardose, kuriose musulmanai viršija kitus gyventojus skaičium, varoma pirmyn didelis apšvietos darbas tarpe moterų minių. Sovietų ideja, kaip koks magiškas žiedas, traukia visas beturtes, skiria jas nuo kitų rasių, ir vienija išblaškytas įjegas. Moteris reikalauja teisių išigyti mokslo. Moterys, nusimetusios tilius, kreipiasi į visuomen. šviet. Rytų sekciją gauti

mokslo. Totorės, persės dartinės kovoja prieš nešiojamą tulių kaipo nehygienišką dalyką. Teherane, kur kapitalas jau prirengė dirvą sėjimui komunizmo, buvo laikyta moterų konferencija su sekamu obalsiu: "Šalin su tuliais!"

Turkeстане kiekvieną dieną darbininkių moterų judėjimas vis didina... Moteris, iš pradžių tvirtai stovėjusi už ekonominį išsiliuosavimą, daugiau ir daugiau kategoriškai reikalauja savo teisių nepriklausomai gyventi.

Ozerbaidžane musulmanų moteris, po vadovystės komunistų sekcijos, suorganizavo klubą, kūdikių auklėtuve (kindergarten), siuvimo ratelius, viešas valgyklas ir mokyklą.

Transkaukazijoje moteris laiko reguliarius susirinkimus, tokius, kaip Rusijos Deputatų Taryba. Ten yra ir "siuvėjų unija", kurioje susieina rusės ir musulmanų moteris.

Samarkande komunistų komiteto moterų sekcija turi grupę musulmanų moterų. Bucharoje irgi yra moterų sekcija. Turkestano Pild. Komitete yra keturios moteris, bet dar ne visos nusimetė tulius.

Baškyyriuose tarpe kalmukų ir kirgizų moterų, Totorių Respublikoje, net ir tolimose šiaurės apygardose, Tiūmene, plėčiasi judėjimas tarpe musulmanų moterų; mūsų partijos moterų sekcija ten lošia svarbią rolę.

.. Rytų moteris, ypač gyvenančios Sovietų Rusijos teritorijoje, pabudo ir eina prie galutinio išsiliuosavimo. Mums dabar tik reikia turėti apgynėjus komunistinės idėjos, kad joms pagelbėtų.

Trečiame Visos Rusijos Kongrese moterų sekcija, speciale oriento moterų sekcija buvo atstovaujama. Ta specialė moterų sekcija nutarė ne tik padidinti savo veikimą, bet ir laikyti vasario 1 d. savo konferenciją (vėliaus diena buvo nukelta

iki 1 d. balandžio), Pirmą Visos Rusijos Rytų Moterų Kongresą. Visose provincijose buvo sutverta organizacijos komitetai prisirengimui prie to kongreso. Komitetai susidės iš musulmanų biuro darbininkių sekcijos komiteto ir Komunistų Jaunomenės organizacijos atstovų. Taip daroma ir kituose distriktuose. Jau rengiamos proklamacijos, plakatai ir lapeliai. Mokytojai, daktarai, komunistų grupės ir visos musulmanų apšvietos draugijos naudojama tam darbui.

Autonominėse respublikose moterų sekcija irgi rengiasi prie kongreso. Proletarų konferencijos šaukiamos provincijose ir distriktuose. Varoma didelė propaganda. Kongreso dienotvarkis yra sekamas: 1 — Scenos klausimas; 2 — Sovietų galia ir Rytų moteris; 3 — legalė statuta Rytų moterų pirmiausia ir dabar; 4 — smulkioji industrija ir Rytų moteris; 5 — motinų ir kūdikių protekcija; 6 — viešos mokyklos ir Rytų moteris.

Kongrese nebus svarstoma partijos reikalai; jo tikslas pajudinti iki šiol nepaliestas mases, užinteresuoti moteris Sovietų Valdžios veikimu, lavinti Rytų moteris komunistinėje dvasioje ir sutvirtinti jas kovai su darbininkų priešais. Bet delei ypatingų Rytų ekonominių ir tradicinių aplinkybių, nutarta laikyti po kongreso musulmanų komunistų moterų konferenciją, kurioje bus svarstoma įvairūs organizacijos ir platformos klausimai, paliečiantys Rytų moteris.

Mūsų pastangos turi būti sukonzentruotos dviem pagrindiniams punktom: sutraukti ir suvienyti visas išblaškytas moterų darbininkių jėgas tose vietose, kur industrinis kapitalas jau uždėjo savo sunkią leteną ant Rytų proletariato, sujungti žemdirbius pusiau-nomadinius ir nomadinius elementus į agrikultūros kooperacijas, ir, prie to, patraukti minias moterų

prie apšvietos, o vėliaus politinio veikimo mūsų sekcijos viešame mokinyje. Daugiau negu kur kitur mokslas ir apšvieta bus tikras instrumentas išliuosavimo Rytų. Tampri vienybė tarpe moterų ir apšvietos įstaigų yra diktuojama paties gyvenimo.

Juo daugiau mūsų moterų sekcija plėčia savo veikimą tarpe orientuotų moterų, tuo daugiau komunizmo gyvavimas bus užtikrintas Rytuose, ir tuo didesnis smugis bus užduotas Vakarų imperializmui suvienytomis spėkomis Rytų proletariato, padus iš sunkaus šimtmečių miego.

Vertė *Vilnietis*.

PROSTITUCIJA IR JAUNIEJI PROLETARAI

Aleksandra Kolontaj

Prostitucija, be abejonės, yra vienas svarbiausių uždavinių Sovietų Respublikos ir jaunuomenės abelnai. Prostitucija yra įgimtis kapitalistinės draugijos; turbūt niekas tiek daug nesistengia panaikinti prostitucijos pavojų, kaip proletarinė jaunuomenė.

Kai kurie jaunieji draugai, deja, klysta, manydami, kad prostitucija puldo vien tik merginas ir moteris. Tiesa, kad moterų lytis yra didžiausia auka prostitucijos, bet nuo jos daug kenčia ir vyrai. Veneriškos ligos — naikinančios fizikiniai ir protiniai — yra prostitucijos pasekmė.

Tos ligos randa sau aukų lygiai tarpe moterų ir vyrų. Nieko nėra baisesnio, kaip matyt jaunikaitį, kuris tik vakar buvo fizikiniai tvirtas, išdidus ir pilnas jaunystės idealų, o šiandien, iš priežasties susitikimo su prostitute, jau fizikiniai silpnas ir nustojęs idealų.

Prostitucija yra dideliu pavojum ne vien kunui, bet ji dar labiau nuodija sielą tiems, kurie naudojami ją.

Kas-gi gali būti labiau pažeminamu už pardavojimą meilės? Tatai baisiai kenkia

abiems, ir tai, kuri pardavinėja save, ir tam, kuris perka. Kaip labai teisingas buvo moterų reiškinimas, kurios laike demonstracijų Maskvoj nešė vėliavą su užrašu: "Moterys, laisvos ir lygios pilietės Sovietų Respublikos, neturi būti objektu pirkimui ir pardavinėjimui". Tokis obalsis turėtų būti pakeltas ir jaunų vyrų proletarų, kurie turi stengtis, kad ta biauri liekana seno kapitalistinio pasaulio išnyktų Sovietų Rusijoje.

Bet jauni vyrai proletarai gal užklaus mus: Kaip reikia kovoti prieš prostituciją ir kaip panaikinti? Atsakant į šį klausimą, reikia žinoti prostitucijos priežastis.

Kapitalistinė visuomenė toleruoja prostituciją. Kapitalistinė draugija su savo krikščioniška moralybe aiškina, kad visuomet bus jaunų vyrų su kriminaliais palinkimais ir kad butų bereikalingas energijos eikvojimas stengtis sulaikyti tulas moteris nuo pikto, kuris palaiko jas vergijoje. "Nėra įmonių apsisaugojimui nuo tos piktybės", sako veidmainiai iš Lombroso mokyklos Italijoje; "prostitucija buvo ir bus visuomet."

Šitas buržuazinis prostitucijos aiškinimas priešingas istorijos ir gyvenimo patyrimams. Šis buržuazinis aiškinimas kelia pas mus daug klausimų, pavyzdžiui: Kodėl daugelis kriminalių "ypatybių" apsi-reiškia kaip tik tada, kada šalis kariauja arba kada yra bedarbė, skurdas ir badas? Kodėl carizmo režimuose baltos vergijos pirkliavimo agentai surado sau daugiausia aukų tose Rusijos provincijose, kur buvo didelis nederlius ir labiausiai grumojo bado šmėkla? Kodėl prostitučių skaičius auga su augimu bedarbės? Ir, galų gale, kodėl tarpe prostitučių randasi tiek daug našlaičių, apleistų moterų, kurios neturi jokios protekcijos, o labai mažai randasi

iš pasiturinčiai gyvenančių moterų? Kokia priežastis prostitucijos egzistavimo? Ar šimtai tukstančių jaunų moterų Europos sostapilėse — Berlyne, Viennoj, Paryžiuje — tokios blogos, kad joms lemta tarnauti vyrų kaprizui? Jei tatai būtų tiesa, tai tada reikėtų rasti tarpe jų proporcingas skaičius ir kitų socialių klesų moterų. Vienok to nėra. Statistika parodo, kad 80 nuošimčių prostitučių yra dukterys neturtingų tėvų, daugiausiai jų yra darbininkų dukterys, kurios yra pačios dirbusios už mažą algą. Priežastis prostitucijos dėl to nėra keistos ypatybės tų moterų jaunų lytiškų palinkimų, bet neteisingos, slėgiančios ir sunkios gyvenimo sąlygos. Reikia neužmiršti, kad prostitucija reiškia savo kuno pardavinėjimą. Daugelyje atsitikimų prostitutės pardavinėja savo kūną, kaip ir darbininkai pardavinėja savo produktyvę spėką tikslu, kad išgyti gyvenimui reikalingus dalykus. Pirklystė baltąja vergija ir prostitucija yra surišta su reikalavimu ir pristatymu, kitaip sakant, su kapitalizmu.

Kita kapitalizmo priežastis yra surišta su kapitalistinės draugijos negegerumu, butent, mažai kreipimas domos į darbininkų jaunų moterų morali ir intelektualią auklėjimą. Neturi būti užmiršta ir trečia priežastis. O ji yra veidmaininga buržuazinė moralybė, kuri daugelį dalykų draudžia moterei, kas vyrams leista ir net skaitoma geru dalyku. Kada komunistai jaunieji proletarai supras tatai, jie lengvai galės vesti kovą prieš prostituciją.

Ekonominės prostitucijos priežastys Sovietų Rusijoje jau veik panaikintos, ačiu perkeitimui gaminimo budo iš kapitalistinio į komunistinį. Kaip tik greit bus likviduota karė ir naminiai konfliktai, tos priežastys visai išnyks. Rusija galės pagaminti tiek daug turto ir pagamins tiek

daug prekių, kad užganėdins visus savo šalies žmones.

Panaikinimas kitų prostitucijos priežasčių priklauso komunistinei jaunomenei. Jaunųjų komunistų organizacijos turėtų pirm visko, propagandos keliu, sukelti abelnai intelektualią žingeidaumą visų jaunuolių, abelnai, ir politiniais klausimais ypatingai, ir veikti visoms spėkoms išlavinimui proto. Tokia pat didelė energija turėtų būti pašvesta kovai prieš veidmainingą buržuazijos moralybę. Proletarinė jaunomenė turėtų prirengti, ir ji prirengs, tokias aplinkybes, kuriose bus reikalaujama tiek pat iš vyrų, kiek ir iš moterų, ir bus duota tos pačios teisės moterims, kurių dabar vyrai reikalauja sau.

Kova prieš prostituciją yra viena svarbiausių užduočių komunistų jaunomenės organizacijų. Kova prieš prostituciją, apart viso ko, panaikins dar vieną kapitalizmo liekaną. Kova prieš prostituciją yra kova prieš visokią nelygybę, ypač prieš lyčių nelygybę. Kaip greit sveiki draugiškumo santikiai bus įvykinti tarpe jaunų vyrų ir jaunų moterų, taip greit baisioji prostitucijos plėga išnyks Sovietų Rusijoje. Galutinas komunizmo laimėjimas yra tikriausias budas panaikinti visuomenėje nelabos praeities baisios šmėklos — prostitucijos.

Vertė Vilnietis.

Latvijas Moterų Darbininkų Judėjimas

(Versta iš "Komunistka")

Pasaulinis karas iņtraukē ir Latvijas moteris iņ visas iņdirbystēs ņakas. Jis revoliucionizavo jas ir pastumējo masēmis iņ darbininkiņkņ organizacijņ, vienintēlē iņtikimņ apgynējņ jņ ekonominiņ ir politiniņ reikalņ.

Dalyvavimas moterņ darbininkņ revoliuciniame judējime nuo to laiko iņgavo masiniņ pobudņ. Sukilime priēs vokiņkņ okupaciniņ valdņiņ sausio mēnesy, 1919, moteris kuoveikliausiai dalyvavo. Bet didņiausi narsumņ jos parodē gegužēs mēnesy, 1919, priēs vokiņkai-latviņkņ baltagvardiečņ ņzpuolimņ ant Raudonosios Rygos.

Ranka rankon su vyrais moteris darbininkēs, su ņautuvais rankose, gynē Raudonņjņ Latvijņ. Neņiurint didvyriņkņ pasistengimņ, Raudonoji Latvija puolē ir ant lavonņ tukstančņ suņaudytņ ir sudraskytņ darbininkņ bei darbininkņ liko iņskelta baltosios Latvijos vēliava.

Už savo drņsņ ir narsumņ Latvijos darbininkēs moteris brangiai ņzmokējo. Kaip ņvērņs jos buvo gaudomos gatvēse bei namuose ir tuoj nemielaņirdingai ņzdomos. ņimtai tukstančņ darbininkņ moterņ buvo iņskoneveikiama ir nuņzudoma kalējimuose.

Komunistņ Partija liko visai pakrikyta, bet greitai suglaudņia ji savo eiles ir nelegalēj (slaptoj) organizacijoj Latvijos moteris-komunistē stovi pirmoj vietoj; ji lygiai su vynu ņzima visas pavojingas ir atsakomingas iņstaigas.

Veik visos profesinēs ņjungos Latvijoj yra po komunistņ iņtaka. Darbininkēs moteris veikliai dalyvauja darbininkiņkņ ņjungņ darbe, o tulose jos yra net didņiuomoje.

Baltagvardiečiai puikiai supranta svarbņ dalyvavimo darbininkņ moterņ komunistņ partijoj ir darbininkņ profesinēs ņjungose. Dabartiniu laiku visi Latvijos kalējimai jomis prikimņti.

Baisiai jos yra ten kankinamos, iņkoneveikiamos ir suņaudomos. Gruodžio mēn., pereitņ metņ, Volmaro mieste suņaudyta 6 moteris ņz dalyvavimņ nelegaliame (slaptame) susirinkime. (Tame skaičiui buvo dvi merginos, viena 14, kita 16 metņ amņiaus.) Gegužio ir birželio mēnesiuose suņaudyta kelios deņimtys moterņ, jņ skaičiujē buvo ir nepilnametēs merginos: E. Romaniutē, M. Gamaniutē, Karliniutē, Grunitiniutē ir kitos. Birželio mēnesy, 1920, ņvanenburgo mieste liko areņtuota komunistē Alma Vesmar ir po dideliņ kankinimņsudeginta ant laužo. (Net ir social-iņdavikai pasipiktino tuomi ir pakēlē tņ klausimņ steigiamajam susirinkime.)

Bet neņiurint visņ persekiojimņ, kankinimņ ir suņaudymņ, Latvijos moteris vis daugiau ir daugiau dedasi prie Komunistņ Partijos, ypač dabar tas pastebima su grņžimu pabēgēliņ iņ Rusijos. Vietoj darbo ir duonos jie randa baisiņ bedarbē ir badņ.

Latvijos darbininkēs moteris iņsitikinusios, kad ņzgrudinta kovoj Latv. Komunistņ Partija remiama pasaulinio Komunistņ Internacionalo iņsves jas ant skaistaus komunistinio kelio.

Biti.

PASVEIKINIMAS DRG. KLAROS ZETKIN*(Telegrama nuo Ukrainos darbininkių)*

Brangioji Drauge!

Karštas džiaugsmo jausmas perėmė tukstančių Ukrainos darbininkių ir kaimiečių moterų širdis, sužinojus apie jūsų pribuvimą į mūsų proletarinę sostapilę — Raudonąją Maskvą.

Su giliu jautrumu perskaitėme jūsų atsišaukimą į Rusijos proletariato moteris. Jūsų jautrų raginimą mūs davesti Rusijos revoliuciją prie galutinio laimėjimo.

Jūsų narsūs, draugiški, sąjausmo ir pasveikinimo žodžiai, jūsų atvažiavimas ir perdavimas draugiškų pasveikinimų nuo mūsų vokiškųjų sesučių darbininkių pridavė mums naujų jėgų bei įkvėpimo prie naujos kovos, sudrutino mūsų pasitikėjimą į smarkią komunizmo pergalę visame pasaulyje.

Mes skubiname atsakyti Jums ir Jūsų vardu visoms užrubežinėms sesutėms darbininkėms, dar tebesikankinančioms po burž. ir kapitalizmo jungu, kad Ukrainos moterys darbininkės ir kaimietės tvirtais žingsniais žengia pirmyn ir narsiai neša vėliavą kovos už komunizmą. Mes meldžiame Jūs pranešt tai užrubežiaus, kad mes laukiame nuo jūsų draugių proletarių veiklios ir praktiškos paramos mūsų sunkioj kovoj.

Jau trys metai, kaip Ukrainos žemė skęsta darbininkų kraujuose; trys metai, kaip jos laukai mindžiojami mūsų priešų kariumenės ir mūsų namai bei miestai griaujami ugnimi ir kardu. carinių generolų, palaikomų pasaulio buržuazijos ir lenkiškų baltagvardiečių, kuriuos talkininkai užleido ant mūsų. Praneškite Vokietijos ir visos Vakarų Europos darbininkėms, kad mes iškentėjome viską: karą, okupa-

ciją (žemės užėmimą), badą, skurdą, kartuves ir kalėjimus — mes pergyvenome 10 pearversmių.

Mes kovojame su Vokiečiais, su francuziškais-greikiškais ir lenkiškais užpuolikai, su juodukais, atvytais čia per pasaulio kapitalistus revoliucijos užsmaugimui, vienok mes tikėjome ir tikime, kad mes ne vienos, kad ir Jūs su mumis ir už mus, ir kad arti mūsų proletarinės pergalės diena. Tikime mes į mūsų pergalę ir ši kartą ir vėl einame į kovą su Wrangeliu (tada Wrangelis dar nebuvo sumuštas. — Red.) ir lenkiškais baltagvardiečiais, įtempusios visas mūsų jėgas.

Mes jausimės laimingomis ir išdidžiomis, sulaukusios Jūs, brangi drauge, Zetkina, pas mus Ukrainoj. Mes turime viltį, kad Jūs aplankysite mus laike Ukrainos darbininkių ir kaimiečių moterų atstovių suvažiavimo, pirmą dieną lapkričio, ir kad mes iš Jūsų pas mus atsilankymo pasisemsime taip labai mums mūsų kovoje reikalingos jėgos, energijos ir narsumo, kuriais taip turtinga Jūsų jauna revoliucinė siela, nežiurint Jūsų amžiaus ir pilno kovos bei darbo gyvenimo, kurį Jūs pergyvenat. Asmenišku su Jumis pasimatymu mes sudrutinsime esančią jau vienybę tarpe Rusijos, Ukrainos ir Vokietijos kovojančio proletariato. Perduokite mūsų broliškus pasveikinimus ir linkėjimus spėkų Vokietijos darbininkams bei darbininkėms delei greitos pergalės jų kovoje.

Sveikiname Jus, brangi drauge, sena, ištikima kovotoja už darbininkių moterų paliuosavimą.

Tegyvuoja pasaulio revoliucija;

Tegyvuoja vadovė pasaulio darbininkų judėjimo — Klara Zetkin!

*Darbininkių ir Kaimiečių**Skyrius C. K. K. P.*

(Versta iš "Komunistka")

MEILĖ IR SURĖDYMAS

Nekartą skaitant laikraščius tenka pastebėti nusiskundimų apie mūsų šeimynišką gyvenimą, mūsų sunkų padėjimą, skurdą ir šeimyniškus nesutikimus. Rugoja moterys ant vyrų, vyrai ant moterų, ir tuo neprieinama prie jokio aiškaus supratimo.

Dalinai tai yra mūsų pačių kaltė, nors surėdymas yra pati šaknis viso pikto ir skaudžią rolę lošia mūsų gyvenime — suvaržo mus, skriaudžia ir padaro įvairių skaudžių ir mums priešingų įstatų. Jeigu mes tą viską geriau suprastume ir atskirtume meilę tarpe moteries ir vyro jų šeimyniškam gyvenime ir kovą priešais surėdymą, tada gal mūsų šeimyniškas gyvenimas būtų ant kiek ramesnis, ir kova už buvį sparčiau eitų.

Aš daug esu mačiusi labai laimingų šeimyniškų gyvenimų, galima sakyti, ideališkų: tokių žmonių taipgi neaplenkė kova už buvį; jie kovojo abu išvien, viens kito nekaltindami.

Iš kitos pusės patėmijau, kad kur tikros meilės nesiranda, o dar mažiau supratimo apie šeimynišką gyvenimą, tai pirmutinei audrai užėjus, neesant kuo atsilaikyti, išblaško juos be vilties.

Tankiai merginai nusibosta gyvent vienai; gal sunkus darbas, gal gamta priverčia jieškot sau iš to išėjimo ir, nesuprasedama gerai, kas tai yra meilė, ji išteka akiai. Vyras gi tą patį daro. Nepažiuri į tą viską plačiau ir nemano giliau apie šeimynišką gyvenimą, bet tik tuolaikiniu užsidegimu apsideva, nes randa "išėjimą iš nedoro gyvenimo". Todėl ir prasideda kova tarpe šitaip vedusių. Neturint pamato, ant kurio remiasi šeimyniškas gyvenimas — meilės, gyvenimas lieka bile audros, bile vėjalo suardytas.

Tokių atsitikimų gyvenime išvengt

mums yra labai sunku, nes šiandieninės mokslinės mūsų priaugančios kartos nemokina, nepaaiškina apie tą vieną iš svarbiausiųjų gyvenimo klausimą — šeimynišką gyvenimą. Todėl mes patys, kurie suprantame tą, paaiškinkime savo kudiškiams nors kiek, kad jie galėtų išvengti tų klaidų, kurias mes padarome.

M. P.

Iš Kur kyla Šeimynos Nesutikimai?

Kadangi "Moterų Balse" yra daug kalbama ir rašoma apie šeimynišką gyvenimą, tai ir man užėjo noras savo mintis išreikšti: iš kur kyla šeimyniški nesutikimai.

Daug yra rašoma laikraščiuose, neiskiriant pažvalgų, tikėjimo ir kitų ceremonijų, apie šeimyniškus nesutikimus, bet nei vienas nepasakė-neparašė, iš kur tas nesutikimas dygsta ir kas jį pagindo.

Pav., vieni sako, kad ekonomiškios aplinkybės gimdo nesutikimus; kiti sako, kad tikėjimas; treči gi pasakoja, buk tai jausminiai neužsiganėdinimai ir tt.

Iš dalies gal yra šiek-tiek ir teisybės. Bet iš kur kyla šeimyniški nesutikimai, tai anaip tol nesutinku. Štai kodėl nesutinku:

Jeigu šeimynai pasidaro prastos gyvenimo aplinkybės, tai joje negimsta barniai-peštynės, jei jie pirm vestuvių viens kitam (mergina vaikinui, o vaikinai merginai) išreiškė savo tikrą mintį apie savo aplinkybes, sveikatą ir visą tolimesnę mintį.

Jeigu pirm vestuvių jaunuoliai bus viens kitam atviri — pasisakys viską, nespėjant nei per aguonos grūdą, nevedmainiaus, tai jokios aplinkybės toj šeimynoj nepagimdys nesutikimų-barnių ir nesuardys jų gyvenimo.

Jeigu vaikinai žinotų apie merginą tiek, kiek jis dažino apie ją apsideęs, tai, be abejonės, jis mestų tą merginą ir jieš-

kotusi kitos; tą patį padarytų ir mergina.

Na, ir kaip gi sakysi, kad "aš ją labai myliu", jeigu ji paskui manęs nemylės ir tuo budu neteksiu meilužės? Geriau nesaakysi. Tą patį padaro ir merginos.

Na, ir apsigveda, taip sau slėpdami viską vienos nuo kito — kaip vaikas nuo merginos, taip mergina nuo vaiko. Bet kaip tik spėjo apsigvest, spėjo pamatyt pilnoį šviesoį viens kitą, spėjo suprast viens kito veidmainystę, tai tuoj tarpe jų pradideda barniai-peštynės ir visi kiti nesutikimai, ir pagalios turi skirtis viens nuo kito.

Dabar klausimas, kodel jie pirmiaus viens kitą mylėjo — tokiais karštais ryšiais rišosi viens prie kito, o dabar tarpe jų barniai, peštynės ir noras persiskirti, noras sutraukti tuos meilės ryšius, ko pirmiaus nebutų padarę už jokius pinigus? Todėl, kad jie pirmiaus slėpė visą tą, ką paskiaus pamatę patyrė.

Taigi, slapybė bei veidmainystė daugiausiai gimdo tarpe šeimynų nesutikimus ir priverčia persiskirti.

Slapybė arba veidmainystė ne tik sukelia šeimynose nesutikimus-barnius, bėt jos sukelia tarpe draugijų visokius ginčus, tai to niekas neužginčys, kas permato dabartinį veikimą.

Taigi, kol slapybė ir veidmainystė viešpataus pirm apsigvedimo, tol bus šeimynose nesutikimai, barniai ir peštynės!

Kurie norite, kad apsigvedus nebutų barnių ir peštynių, tai pirm apsigvedimo žinokit viens kitą taip, kaip patys save.

Jeigu pirm apsigvedimo žinosit viens kito turta, sveikata, tai po apsigvedimo kad ir susitiksit su blogomis aplinkybėmis, tai galėsite perkentėti jas be barnių, peštynių ir nereikės jieškoti "divorsų".

Dabar, kurie apsipaižinę su šeimynų gyvenimu ir... gamtos reikalavimais, tai

ne tik viską atvirai pasisako, bet dar nuėję pas gydytojus ištiria viens kito sveikata pirm apsigvedimo, kad nereikėtų paskiaus peštis; kad nereikėtų sakyt: "Tu netikėsi! Tu netikusi!" kas dabar taukiausiai atsi-kartoja.

Taigi, kurie esame nevedę, meskime į šalį tą veidmainystę, kaip vaikai, taip ir merginos; meskim tą slaptą, aklą meilę, kuri apsigvedus sukelia visokius nesutikimus; bukim atviri viens kitam, jeigu meilė tarpe mūs užviešpatauja.

Gana sakyt: "Tuomet tu viską sužinosi, kuomet apsigvesi."

Taigi, dar sykį pakartoju, kad slapybė ir veidmainystė kelia tarpe šeimynų barnius, nesutikimus ir priverčia persiskirti.

Kuomet išnyks slapybė ir veidmainystė, tuomet išnyks ir šeimyniški nesutikimai ir persiskyrimai.

V. J. Z.

(Taip, bet galima gyvent sutikime, nesipešt, bet ir nemylėt viens kito. Yra šeimynų, kurios pešasi, bet mylisi, ir yra šeimynų, kurios sutikime gyvena, bet nesimyli. — Red.)

IŠ MOTERŲ JUDĖJIMO

DAR APIE ROŽĘ LUXEMBURG.

Komunizmo karžygę Rožę Luxemburg mes pažįstame, kaipo kovotoją, kaipo pirmalaipsnę rašytoją, kaipo revoliucijos tribuną. Bet mes mažai pažįstame ją, kaipo žmogų nepaprastai jautria širdžia, didį artimo mylėtoją.

Komunistų Internacionalas išleido R. Luxemburg laiškus, kuriuos jinai rašė iš kalėjimo karo metu. Iš tų laiškų matyt, kaip didžiai ji mylėjo gyvenimą, kaip didžiai ji mylėjo savo draugus. Taip širdingai, taip jautriai ji mokėjo kalbėti.

Rožė Luxemburg buvo tikras žinojimo šaltinis, tariant enciklopedija. Ji buvo tikras virtuozas ekonominių mokslų srityje; bet jai rūpėjo kiekvienas gyvenimo kampelis, kiekvienas jo apsireiškimas. Pamato pro kalėjimo langą paukštelį — ir jau gatava pas ją visas puslapis iš prigimties istorijos. Atsiunčia jai kalėjiman paveikslėlį ar knygą iš dailiosios literatūros srities — ir jau gatava jos lekcija apie literatūrą ir apie daile.

Kuomet reikėjo kovot, ji rodė geležinės ištvermės ir pasiryžimo. Ji buvo, jei taip galima sakyti, smegenys vokiečių darbininkų revoliucijos. Kuomet ji turėjo liuosą valandėlę laiko, ji mokėjo dainuot sykiu su paukšteliais.

Viename savo laiške ji rašo: "Gyvenimas teikia žmonėm kentėjimų, nuliudymo, persiskyrimo. Reikia imti visą gyvenimą ir jieškoti jame to, kas gera ir gražu. Bent aš rupinuosi taip daryti. Ne todėl, kad taip lieptų daryti teorija, bet todėl, kad tokia jau mano prigimtis. Aš instinktyviai jaučiu, kad tai yra vienatinis teisingas budas suprasti gyvenimą, ir jaučiuosi laiminga by kokiam padėjime. Aš nenorėčiau nieko išbraukti iš mano gyvenimo ir nenorėčiau nieko jame pakeisti".

Ar daug mūsų tarpe rasis tokių žmonių, kurie nedejuotų, nesiskųstų dėl savo praeities, kurie būtų taip patenkinti sunkia gyvenimo našta?

O Rožei Luxemburg prisiėjo daug kas pakelti jos audringame gyvenime.

D.

Padedą raudonarmiečiams.

Dalis Rusijos raudonarmiečių paleidžiama namon, tai yra, demobilizuojama. Demobilizacija yra be galo sunkus darbas, nes Rusijoje daug ko truksta, daug kas surę; Patys raudonarmiečiai yra baisiai nuvargę.

Rusijos moterys darbininkės uoliai padeda raudonarmiečiams. Iš Ekaterinburgo praneša, kad vietos moterys ruošia 5 tukstančius komplektų dovanų, (tabako, popieros, aluvėlių, nosinių, pirštinių ir taip toliau).

Rodydamos tokios užuojautos raudonarmiečiams, moterys darbininkės puikiai žino, kad raudonarmiečiai atsilygins Rusijai dešimteriopei. Seniau jie kovojo karo fronte, gi dabar skleis naujas idejas miestuose ir sodžiuose ir darbuosis ekonominiame fronte.

Dar apie ponį Snowden.

"Moterų Balso" skaitytojos žino, kad ponis Snowden yra viena iš vadovų Anglijos menševikų. Dabar darbininkų partija žada praveisti ją į parlamentą, kaipo asmenį, gerai susipažinusį su užsienio politika.

Mat, ta ponitė buvo Sovietų Rusijoje ir išmoko kritikuoti komunistus. Už tai ją ir norima pasodinti parlamento kerčion. Darbininkams iš jos veikimo niekuomet nebuvo jokios naudos.

Maskvos gubernijos darbininkų ir valstiečių konferencija.

Sausio pabaigoje Maskvoje, Iimno teatre, įvyko Maskvos miesto ir gubernijos darbininkų ir valstiečių konferencija. Joje dalyvavo virš 3,000 delegačių.

Daugelis delegačių karštai pritardamos Sovietų valdžiai, smarkiai kritikavo tas ar kitas ydas įvairių įstaigų veikime.

Diskusijose dalyvavo ir valstietės. Jos pasakojo, kad jų gyvenime prasidėjo nauja gdynė, kad jos pradeda dalyvauti valsčių sovietuose. Žinoma, dar joms daug reikia kentėti dėl įvairių prietarų, bet nauja aušrelė jau švinta.

(Pereitam "M. B." numerij tilpo Lenino prakalba, pasakyta tame moterų suvažiavime. — Red.)

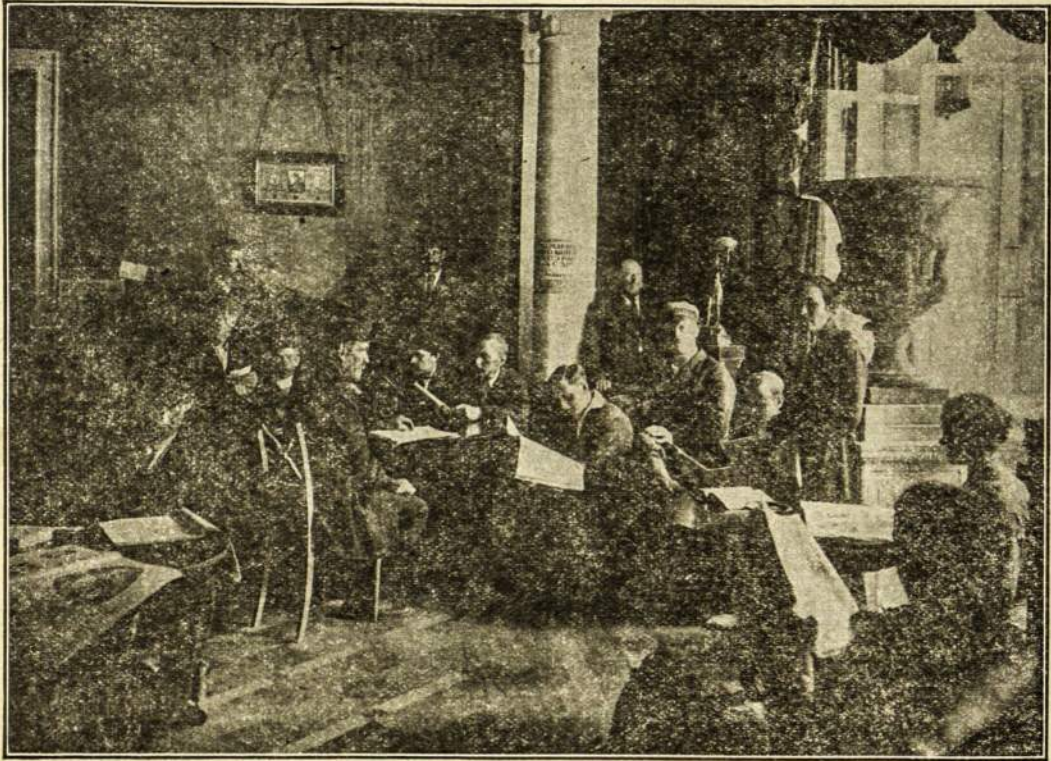
Rusijos Bolševizmas ir Darbininkė Moteris

N. Bucharin.

Mes, komunistai, Rusijoje gyvename taip nepaprastai sunkiose sąlygose, kad mes neturime laiko nei energijos tuoj pažymėti visas svarbias bei interesingas revoliucijos laikų įkurtas ir toliau plėtojamąs įstaigas.

naują ir visai skirtingą individualą (vienutę), kuris pirmiau neegzistavo ir kurio egzistavimas nebuvo galimas. Nauji socialiai santikiai sutvėrė ir išauklėjo naujas žmonijos vienutes.

Kiekvienas yra pasirengęs pasmerkt, apjuodint ir ižeist bolševikus — didžiuma tokių žmonių daro tai be jokios priežasties, vien tik delei paprasto smagumo kritikuot bolševizmą; kiti neturi jokio supratimo apie bolševizmą ir nežino, ką tas tikrenybėje reiškia. Tiktai keletas supranta

Darbininkų Skaitykla ant Pailsio Salos (Kamenny Ostrov) Netoli Petrogrado.

Mes esame visiškai užimti apsaugojimu revoliucijos laimėjimų nuo jos mirtinų priešų; mes taipgi turime dirbti atstatymo darbą, kad įkunijus komunizmo siekinius. Delei darbo ir kovos spaudimo, mes negalime atkreipt ganėtinai domos į tą faktą, kad nauja tvarka sutvėrė taipgi

kokį milžinišką atstatymo darbą atlieka jis žmonijos naudai. Po karštu revoliucijos įkvėpimu ir per Komunistų Partijos pasidarbavimą, iš žemiausių draugijos sluogznių, iš tarpo dirbančių masių, kilo nauji augštesnio tipo žmonės; jie yra pasiryžę kovotojai, pilni pasišventimo, narsūs ir iš-

tikimi darbininkai, tikri didvyriai.

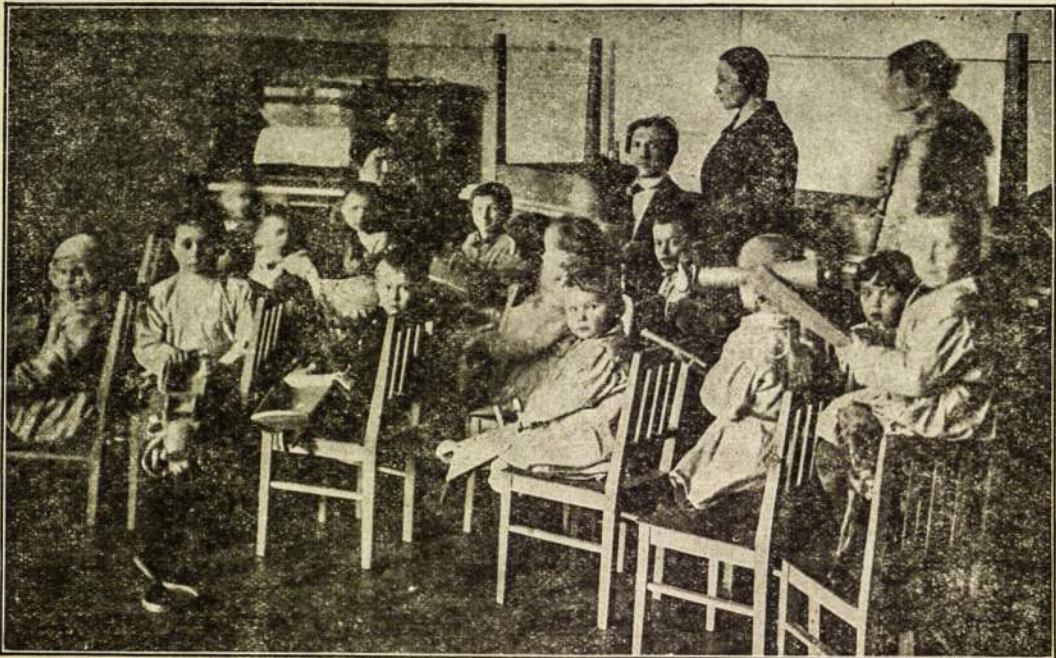
Žingeidu taipgi tēmyti į atmainas, įvykusias tarpe paprastų darbininkų ir valstiečių moterų.

Tos, su kuriomis iki šiol buvo apsieinama kaip su gyvuliais, ant galo suprato, kad jos irgi yra žmogiškos esybės ir privalo turēt lygias teises.

Jos ima dalyvumą abelnoje kovoj prieš kapitalizmą, išnaudojimą ir vergiją bile kokiam pavydale. Darbininkės ir kaimietės moterys pradėjo jau dalyvauti ir ekonominėj administracijoj.

nėsčių, gimdančių bei peninčių įstaigose, kūdikių prieglaudose, kūdikių kolonijose, ligonbučiuose, vakacijų centruose, mokyklų virtuvėse, viešuose knygynuose, skaityklose, propagandos centruose platinimui komunistinių idejų ir abelno žinojimo; visur šitos paprastos moteris veikia mažesnėse ar didesnėse grupėse. Faktinai jos yra tankiai visa siela tokių įstaigų.

Atlikdamos savo užduotis jos pasižymi lygiai protu, kaip ir širdžia; jos turi ambiciją ir smarkų entuziazmą naujiems tveriamiems gabumams ir turi išmintingumą

Darbininkų kūdikių pradinė mokykla Rusijoj (Kindergarten)

Jos sėdi sovietuose, įvairiose pildomose įstaigose ir užima atsakomingas vietas. Tankiai galima jas matyti apsiginklavusiomis, arba ligonių prižiūrėtojomis fronte.

Dirbančios moteris vidurinės klasės ir valstietės, ypatingai yra veiklios visose įstaigose, kurios rūpinasi abelna priežiura moterų, motinų, kūdikių, senų, ligonių ir paliegėlių namuose. Jos yra randamos

praktiškiems dalykams.

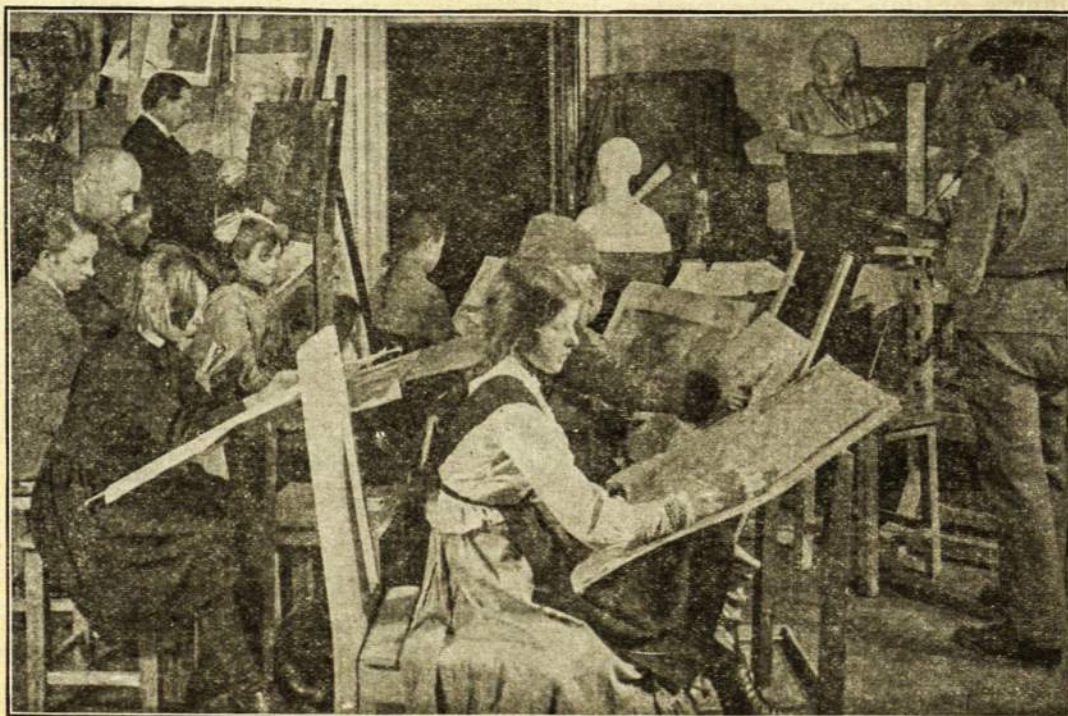
Moterys, kurios prieš revoliuciją veik nebuvo girdėjusios apie komunizmą, daugelis iš jų išmoko rašyti ir skaityti tikrai Komunistų Partijos mokyklose, darbuojasi tikrai atsižymėtinai tikslu įkūnyti komunizmo teoriją.

Po revoliucijos moterų talentas ir energija, pasidėkavojant laisvam veikimui, au-

ga it augmenys saulėkaitoj po lietaus. Šitas naujas gyvenimas išbudino proletares ir kaimietes moteris; jis duoda joms gyvenimo tikslą ir priedermes, patyrimą ir išsilavinimą; perdirba jas į kovotojas ir bendradarbes Komunistinės Draugijos. Tas dar labiau stebina, kada mes turime minty visas kančias, pastangas ir kovas, per kurias Tarybų Rusija turėjo pereiti, idant apsaugoti savo egzistavimą ir užtikrinti tolesnį vystymąsi.

Jei kam reikėtų raportuoti veiklumą ir pasistengimą tų moterų diena iš dienos, tai turėtų išrišti sunkų klausimą: nuo ko pradėt ir kur pabaigt.

Kazokų konferencija, įvykusi Maskvoj, yra labai tipiniu ženklu naujos individualystės (ypatybės) pabundančiose moteryse. Moterys taipgi dalyvavo toj konferencijoje, kaip delegatės su lygiomis teisėmis. Revoliucija atidarė joms akis, pažadino jas, padarė jas kovotojomis už

Darbininkų Piešimo Mokykla Rusijoje.

Šen ir ten bolševikai yra priversti atnaujinti kovą su ginkluotais priešais apgalėjimui kapitalistinės dvasios, kurią pa saulinė kontrrevoliucija ginklų pagelba mėgina išgelbėti. Pakrikusio naminio ukio pasekmės yra skurdas, badas ir ligos. Nežiurint to viso, Sovietų Rusija kovoja už šviesesnę ateitį, už laisvę ir linksimą bendrą gyvenimą, o proletarės ir kaimietės moterys dirba ir kovoja sykiu.

darbo žmonių reikalus. Kokia tai permaina! Prieš revoliuciją šitos moterys sėdėjo savo kazokiškuose kaimuose, prižiūrėjo savo namus, daržus ir laukus, kaip jų motinos ir senutės darydavo. Jos nepaisė, kas darosi už rubežiaus jų mažų kaimelių. Jei katrai nors iš tų moterų pasitaikydavo atlankyti sostinę šalies ar provincijos, tai tas budavo atsitikimu, kuris davė medegos ilgomis pasakoms. Dabar jos dalyvauja

diskusijose ir tarimuose savo sovietų; jos neabejojančiai darė ilgą kelionę į Maskvą.

Ten jos sėdi tarpe nepažįstamų žmoni, kuriuos jos matė tik pirmą sykį savo gyvenime, ir jos išreiškia savo nuomonę įvairiuose klausimuose ir daro išvedimus; jos jaučiasi, kaip kad jos būtų tarpe brolių ir seserų, ir diskutuoja svarbiausius didžiuosius Rusijos gyvenimo klausimus.

Daug išmintingų pastabų, protingų sumanymų, apmąstytų klausimų galima išgirsti iš kaimo moterų. Tas atrodo sapnu, bet tai yra tikrenybe.

Revoliucija ir Tarybų Valdžia kiekvienam, dirbančiam rankomis ar protu, suteikia galimybę dirbti dėl visuomenės gerovės bei progreso ir tuomi užsidirbti duoną, trumpai sakant, prigelbsti jam sutverti žmonišką gyvenimą.

Kiekvieno teisė ir užduotis Rusijoje yra veikti be lyčių skirtumo; šitas bendradarbiavimas yra pravedamas dirbtuvėse, laukuose ir administracijose. Caro viešpatavimo laikuose moteris negalėjo dalyvauti politiniame šalies gyvenime. Augštosios klesos moteris buvo pačia ir ponija; ji nepaisė valstybės reikalų. Masių moterų pažiūros buvo panašios. Po kovo 1917 m. revoliucijos turčių klesos moteris, būtent literatės ir inteligentės, pradėjo energingai dalyvauti viešame gyvenime. Jos taipgi pasirodydavo, kaip kalbėtojos susirinkimuose. Bet tik revoliucionierių tarpe Rusijos moteris, kuri visada buvo taip drąsi ir pilna pasišventimo, tegalėjo pilnai dalyvauti politiniame gyvenime. Revol. judėjimas ir kovos buvo vedamos kaip vyrų, taip lygiai ir moterų. Ne tik viena Zofija Porowska, bet daugelis kitų Rusijos moterų, kurios neteko gyvasties ant kartuvių, baisingose kalėjimuose ir sniego pustynėse, prirodė savo revoliucioniškumą tvirta ranka.

Kaip tik revoliucinis judėjimas perėmė mases, moteris taipgi likosi jo rėmėjomis. Proletarinės moteris neatsiliko nuo dalyvavimo jokiuose ekonominiuose ar politiniuose streikuose, jos dalyvavo generaliuose streikuose, viešų informacijų centruose ir gegužinėse demonstracijose. Darbininkės moteris taip-pat žuvo revoliucijos mušių laukuose, kaip vyrai. Bet palyginus darbininkų klesos skaitlingumą, skaičius moterų, dalyvaujančių politinėje savo klesos kovoje, buvo gana mažas. Tikta maža darbininkų moterų dalis kovojo ir dirbo už paliuosavimą išnaudojamųjų ir prispaustųjų, kurie buvo skurde ir vergijoje.

Tiktai proletarinė spalio revoliucija patraukė dideles darbininkų ir kaimiečių moterų mases prie veikimo, kurios dirba ir suklysta, bet visados supranta didžiosios idejos reikšmę. Atskiri asmens auga intelektualiai ir moraliai po tos idejos įtaka ir tarnaudami jai tie atskiri asmens likosi didžiumoje, o dabar jie yra jau neapskaitliuojami.

(Iš "Soviet Russia")

Vertė Grigiškis.

PANAIKINO POLIGAMIJĄ.

Kirgizų respublikoj, kuri yra federatyve valstija Rusijos Sovietų Respublikoj, tapo panaikinta poligamija (daugpatystė) tarpe mahometonų. Kirgizų respublikos gyventojai veik išimtinai mahometonai-kirgizai. Senosios caristinės Rusijos įstatymai leido mahometonams praktikuoti poligamiją visiems, apart tų, kurie gyveno Lietuvoj.

Bet dabar kirgizų Sovietų valdžia panaikino poligamijos įstatymus ir bus draudžiama tatai visoj respublikoj.

Taip pasiėgdami, kirgizai uždavė per nosį Sovietų Rusijos priešams, kurie apart kitų melų skelbė, kad Sovietų Rusija naikina vienpatystę. Čia pasirodo kaip tik atbulai.

Vilnietis.

PROGRESAS

Progresas eina pirmyn. Jeigu kas užstoja jam kelią, tas tampa parmuštas ant žemės.

Skirtingose industrijos šakose progresas jau pusėtinai augštai pakilęs. Jis žemiausį laipsnį turbūt užima tarpe žmonių. Vietoj mokinimo meilės, lygybės ir brolybės yra mokinama neapykantos tautų prieš tautą, grupės prieš grupę. Tas yra daroma todėl, kad šis draugijinis surėdymas yra kapitalistinis surėdymas. Dar ir dabar žmonės garbina visokius šventuosius, kurie senovės laikuose buvo didžiausi vergų prispaudėjai. Dar yra žmonių, kurie ir šiandien garbina savo skriaudikus — kaizerį, carą, nors jų jau nėra. Kiti taipgi garbina savo ponus, kurie duoda jiems darbą.

Kaizeriai, carai ir kiti ponai visuomet stovėjo darbo žmonių progresui ant kelio. Jie neleido žmonėms mokintis, suprast, kodėl jie yra taip išnaudojami, skriaudžiami. Kodėl viskas kyla, tobulinasi evoliucijos keliu, o jie ir jų vaikų skursta varge?

Toji didžioji skriaudžiamųjų žmonių dalis todėl nesuprato ir nesupranta viso to, kad visokių tikėjimų bažnyčios juos apgaudinėja; visokie mokytojai jiems nepasako teisybės. Taip mokinami, ant kiekvieno žingsnio vieni kitus apgaudinėja, skriaudžia. Gudresnieji apgauna negudrius.

Tas visas nepakeliamas skurdas, tas vargas verčia žmones prie vienybės. Jie tik susiėję gali nusiraminti, pasitarti apie savo reikalus ir vargus.

Tie gudresnieji, kurie moka apgaudinėti didžiumą, kartais taip toli nueina, kad jau niekuomet negali sugryžt. Beskriausdami didžiumą žmonių dėl savo naudų, turėjo surengt skerdynę (karę), kur milijonai žmonių pačioj jaunystėj žuvo.

Toji skerdynė taip nuvargino vargs-

tančius žmones, kad jie pamatė, kas jų engėjai, išnaudotojai. Jie pamatė, kad reikia visiems vienytis prieš savo priešus, prieš tuos, kurie stoja darbo žmonių progreso plėtojimuisi ant kelio. Ir tas Europos darbininkams nekurių viešpatysčių išėjo ant naudų. Carų, karalių ir kitų skriaudikų sostai griuvo. Darbo žmonės valdo šalį taip, kaip jiems yra geriau — kaip didžiumai yra geriau, o ne keletui.

Netik Rusijos darbininkai tą atsiekė arba stengiasi atsiekti, bet ir viso pasaulio darbininkai eina prie to. Jau jie mato savo priešus. Gal daugelis dar, per visokius įpasakojimus, dar nemato to, bet tuojaus pamatys ir stos į eiles kovotojų prieš žmonių progreso sulaikytojus.

Progresas eina pirmyn. Jo priešai krinta po jo kojomis.

Pasaulio darbininkai turi iškovoti darbininkišką brolybę, lygybę ir meilę.

P. Jočionis.

BOMBŲ KLAUSIME.

Ir vėl pradėta kalbėti apie tą misteriją su bombų sprogimu ant Wall st., praeitą rudeni. Kokia tai yla vis lenda ir lenda iš maišo ir keno tai ranka vis stumiatą ylą atgal. Tą sprogimo bylą tyrinėjo p. Flynn, pirmininkas tyrinėjimo biuro prie teisingumo ministerijos ir Burns'o detektyvų agentura. "The Workers Chalange" rašo, kad tarpe tų dviejų ponų prasidėjo kokie tai nesusipratimai.

Gi tuo tarpu šnipas Bailin, ilgą laiką tarnavęs Burns'o agenturoj, budamas Chicagoje pas St. John Toker'į liudininkų kompanijoje štai ką pasakė:—

"Tą dieną (kada įvyko sprogi-mas) aš ilgą laiką kalbėjausi su Burns'u ir Meyer'u. Pasekmėje to pašnekėsio aš esu įsitikinęs, kad tai Burns'o šnipų agentura sutaisė Wall

st., sprogimą. *Aš kaltinu jus tame prasižengime.*"

Jeigu tai būtų buvęs šmeižimas, Burns'as būtų areštavęs Bailin'ą. Bet jį sai tyli, sukandęs dantis.

Tuoj po eksplozijos darbininkų spauda vienu balsu pasakė, kad čia kvepia provokacija. Kur tik įvyksta misterija su bombom ar dinamitu, jieškokite pėdsakų šnipų agenturose!

Kuomet buržuazinė diplomatija nepajėgia atlikt kokio nors darbo, tuomet ji prašo pagalbos iš vadinamų socialistų.

Purickui-Voldemarui-Galvanauskui bėda po bėdos su tuo Vilniaus atgavimu.

Na, tai gal socialistai padės... ir siunčia Vilniun menševiką Venslauską, kad tas su darbininkais pasikalbėtų. Nuvažiavo Venslauskas Vilniun ir raportuoja saviškiams, kad Vilniaus darbininkai nepatenkinti lenkų socialpatriotais.

Šventa teisybė. Vilniaus darbininkai taip jau neapkenčia savų socialistų, kaip Kauno darbininkai savų (lietuviškų) socialdemokratų.

Vilniaus Goštautai šaukė: tegyvuoja Želigovskis! O Kauno Požėlos ir Venslauskai bliovė: tegyvuoja geležinis vilkas.

Kame gi čia principialio skirtumo bent per auguonos grūdą?

MINČIŲ ŠMOČIUKAI.

"Keleivio" štabas tiek priputojo apie liejimąsi kraujo Rusijoje, kad išrodytų, jog kraujas jau virto žąsų šampanu. Kad Sovietų tėvynė atsiųstų keletą galionų del Jurgučio ir Maikučio smegenų pamirkimimo, gal tuomet viskas atsirastų namie tiems vyrukams.

:: :- :-

Kompozitorius p. M. Petrauskas visgi nesugryžo iš Europos tuščias, kaip ab-

rakinė tarba. Jis atvežė naujienų, kad Rusijos žmonės, užėjus badui, virsta arkliais ir suėda laukuose avižas. Na, aš lauksiu, kada Mikutis pavirs į vištą, tai tuomet tikėsiu jo žodžiams.

:: :- :-

"Naujienų" streiko žaizdos jau užgižo. Todėl dabar visi daktarėliai skubinkite gydyti Strazdo "kiko" žaizdas. Tuomet naminėj jusų pastogėj ir vėl bus viskas ramu.

:: :- :-

Kipras Petrauskas, dainuodamas Petrogrado operoje, gauna po 150,000 rublių į vakarą. Gi Mikutis, gyvendamas dolerio šalyj, turi iš burdingierių laikymo pragyvenimą daryti. Tarpe "ubagų" ir aukso šalių yra skirtumas darbininkams. Bet Mikutis dėl patriotizmo vistiek keršto dantį griežia ant Rusijos.

:: :- :-

Kelias našlaičius sušėlpė S. L. A. su ta apie \$50,000 suma, kuri buvo surinkta dėl našlaičių?

:- :- :-

Žmonės kalba, kam Lietuvos buožių valdžia legalizavo prostituciją Lietuvoj? Ogi tam, kad į Lietuvos Steig. Seimą išrinko visus senbernius ir kunigus. Reiškia, vaduojasi savais parankumais, o ne šalies švarumu.

Aukuras.

Mainierių močiutė Jones yra 87 metų senumo. Bet ji energingai stoja už mainierių reikalus taip, kaip budama 50 metų amžiaus.

APŽVALGA

ŠVĖSKIME GEGUŽINĘ.

Šitas "M. B." numeris yra pašvęstas specialiai paminėjimui darbininkų šventės Pirmosios Gegužės. Tą dieną visi darbininkai ir darbininkės privalo mesti savo darbą, kokis jis nebutų, ir iškilmingai ir džiaugsmingai apvaikščioti savo darbinikišką šventę.

Švęsdami tą dieną, darbininkai privalo stengtis suprast, kam ta šventė yra reikalinga; suprast kuo geriausiai savo klesinius reikalus, aprokuot savo įiegas kovai su savo priešu kapitalizmu, išdirbt naujus plenus tai kovai ir rengtis prie pergalės—prie galutinio, narsaus, pasekmingo klesų kovos mušio.

Todel lai nei vienas iš mūsų tą dieną nedirba, lai nei vienas tą dieną nevergauja kapitalizmui. Parodykime, kad mes suprantame savo darbinikiškus klesinius reikalus ir mokame pasinaudoti savo teisėmis.

Lai gyvuoja Pirmoji Gegužės! Lai gyvuoja darbininkų vienybė!

RYTŲ MOTERYS SVEIKINA TREČIĄJĄ INTERNACIONALĄ.

Iš Maskvos pranešama, kad Komunistų Internacionalo Pild. Komitetas aplaikė pasveikinimą nuo rytų moterų kongreso, ką tik įvykusio mieste Baku. Pasveikinimas skamba sekančiai:

"Mes, Azarbejaus darbininkės moterys, kurios pirmą sykį pakėlėme savo balsą šitame pirmame kongrese Raudoname Baku, siunčiame broliškus pasveikinimus Komunistų Internacionalui. Rytų moterys pabunda, jos numeta jau tuos sunkius

retėžius ilgos vergijos ir drąsiai stoja į eiles darbininkų po raudonąja revoliucijos vėliava.

"Mes prisiekiame, draugai, kad nuo šio laiko proletarinė revoliucija randa ištikimą talkininką ypatose Azarbejaus moterų. Mes turime viltį, kad mūsų pabudimą paseks milijonai rytinių moterų.

"Tegyvvuoja rytinių ir vakarinių moterų vienybė! Tegyvvuoja Trečias Internacionalas!

"Viktoria Zeitlin,

"Pirmininkė Rytinio Kongreso".

Šiame "M. B." numeryj telpa straipsnis "Paskutinė Vergė", kur plačiai aprašyta apie tų moterų judėjimą ir jų kongresą.

KOMUNISTO INTERNACIONALO SUVAŽIVIMAS.

Komunistų Internacionalo Pild. Komitetas nutarė sušaukt III Komunistų Internacionalo suvažiavimą 1 d. birželio, 1921.

Kom. Intern. Pild. Komit. priėmė sekamą laikiną suvažiavimo programą:

1) Komunistų Internacionalo Pild. Komiteto raportai.

2) Pasaulio ekonominis krizis ir naujoji Komunistų Internacionalo taktika revoliucijos metu.

3) Persikeitimo laikotarpis (specialiai reikalai, specialis veikimas ir galutinė revoliucijos kova).

5) Kova prieš Amsterdamo geltonųjų Amatų unijų Sąjungą.

6) Raudonųjų Unijų Internacionalas ir Komunistų Internacionalas.

7) Komunistų Partijų tvėrimas, jų darbo metodos.

8) Komunistų Internacionalo konstrukcija ir jo santikiai link prisijungusių partijų.

9) Rytų klausimas.

10) Italijos Socialistų Partija ir Komunistų Internacionalas. (Italijos Socialistų Partijos atsisaukimas prieš Komunistų Intern. Pild. Kom. rezoliuciją.)

11) Vokietijos Komunistų Darbininkų Partija ir Komunistų Internacionalas (Atsisaukimas į Sujungtą Vokietijos Komunistų Partiją prieš Komunistų Intern. Pild. Kom. rezoliuciją).

12) Moterų judėjimas.

13) Jaunųjų Komunistų judėjimas.

14) Komunistų Internacionalo Pild. Komiteto rinkimas. Pildomojo Komiteto buveinė.

15) Kiti dalykai."

Vadinasi, viršiausios pasaulio revoliucinio proletariato įstaigos visuotinas suvažiavimas artinasi. Jis jau netoli. Todėl ir mes dar kartą turime gerai peržiūrėti savo eiles. Patirti mūsų trukumus ir perduoti juos mūsų generalio štabo suvažiavimui, kad juos prašalinti tarptautinėje skalėje.

MOTERŲ DARBININKIŲ DIENA.

"The Workers Dreadnought" išeinantis Anglijoje darbininkų laikraštis, rašo, kad Anglijos darbininkės ir darbininkai apvaikščioja balandžio 8 dieną, kaip moterų darbininkų dieną. Tikroji moterų darbininkų diena pripuola kovo 8 dieną, bet Anglijos darbininkės sužinojo apie paskyrimą tos dienos, kaip darbininkų dieną, pervėlai, butent balandžio mėnesį, ir todėl Anglijos darbininkės nutarė švęst balandžio 8, kaip moterų dieną šį metą, o

kitą metą žada apvaikščioti sykiu su Rusijos darbininkėmis kovo 8 dieną.

Kovo 8 yra tai sukaktuvės pradžios didžiosios Rusijos revoliucijos (1917), kada bado spiriamos alkanos Petrogrado moterys darbininkės, netekusios kantrybės ir negalėdamos žiurėti į savo badaujančius kūdikius, metė savo darbą ir demonstratyviai išėjo ant gatvės duonos reikalauti; išlaužė maisto sandėlius ir užėmė daug valdiškų įstaigų. Policija, žinoma, puolė moteris žudyti, vyrai darbininkai stengėsi jas apginti ir tokiu būdu prasidėjo didžioji Rusijos Revoliucija 1917 metais.

Frank Anstey savo knygoje "Raudonoji Europa", pusl. 26, ve ką sako apie šį atsitikimą: "Tada buvo pervėlu — Revoliucija žengė pirmyn. Kovo 8 buvo tai moterų diena Rusijoje. Dirbtuvės užsidarė, traukiniai sustojo, moterys įsiveržė į maisto sandėlius ir pasiėmė, kas jom buvo reikalinga. Duma gi tęsė savo pasikalbėjimus".

Todėl Rusijos Tarybų Valdžia paskyrė tą istoriškąją dieną, kaip viso pasaulio Moterų Darbininkų dieną, ir norėdama surišti pasaulio darbininkes bendrais ryšiais, atsisaukė per Trečiąjį Internacionalą į visų šalių Komunistų Partijas, kad jos rupintusi, kad šita diena visur būtų apvaikščiojama, kaip moterų darbininkų diena, ir kad toje dienoje susipratusios moterys darbininkės sykiu su vyrais stengtųsi paskleisti kuoplačiausią agitaciją moterų darbininkų tarpe, aiškindamos jų klesinius reikalus ir skleisdamos klesinį susipratimą.

Taigi nuo dabar viso pasaulio susipratusios darbininkės moterys apvaikščios kovo 8 dieną, kaip savo darbininkišką šventę.

Kadangi žinios iš Rusijos taip ilgai eina ir kadangi mes taip pat, kaip Anglijos darbininkės, pervėlai sužinojome apie tą

šventę, tai šį metą prisieis mums tą dieną apvaikšciot daug vėliau. Mes manome, kad geriausiai būtų šį metą sujungt mūsų moterų darbinikišką šventę su viso pasaulio darbininkų švente Pirmąja Gegužės ir apvaikšcioti abi šventes sykiu. Todel, draugės, pasistengkime kuoiškilmingiausiai apvaikšcioti Pirmą Gegužės, nes tai bus dviguba darbininkų klesos šventė. Pasistengkime tą dieną paskleist kuoplačiausią agitaciją darbininkų tarpe. Pasistengkime paskleist kuodaugiausiai darbinikiškos literatūros ir "Moterų Balsą". Lai nelieka nei vienas darbininkas ar darbininkė neišgirdusi mūsų darbinikiškos agitacijos balso ir neskaičiusios mūsų literatūros ir mūsų organo "Moterų Balso".

Todel, draugės ir draugai, visi į darbą.

Tegyvuoją Pirmoji Gegužės!

Tegyvuoją Moterų Darbininkų Dieną
Kovo Aštuntoji!

CARO LAIKAI LIETUVOJE.

Lietuvos "Kareivių Tiesa" ve ką rašo apie dabartinę Lietuvos buožių valdžią:

Lietuvos "civilizuota" buožių valdžia dar 1919 m. išleido įsakymą, draudžiantį areštuotųjų mušimą (rykščių bausmę). Ji tuomet pasmerkė tą būdą kovos, kaipo netinkantį "iivilizuotai" valstybei, girdi, tuomi gali užsiimti lenkai ar kas kitas, bet ne mes, Lietuvos "kilnios dvasios" buožės. Bet tai buvo tik gražus žodžiai, kad parodyti pasauliui dideliais demokratais esą. O praktikoje kiekvienas žvalgybos užkambaris (zastienok), kiekviena komendantura ėjo lenktynių žvėriškai bemušdami politinius prasikaltėlius ar tik įtariamus. Buvo atsitikimų — visai užmuštų.

Paskutiniu laiku vėl pašėlo buožės kaip įmanydami bausti "rykštėmis", t. y. šompolais, jaučgaliais, vielų nagaikomis,

ypač kareivius. Ir vėl ministerių pirmininkas Grynius dryso viešai pareikšti, kad jo agentai mušimų nevartoja. Mat, p. Grynius, nors ir gydytojas, nebenuvokia, nuo ko randasi pas kalinius ir kareivius užmuštos akys, sutinę mėlyni veidai, sukaptos galvos, mėlynomis dėmėmis ar raudonais ruožais išmarginti kunai: jam reikia aiškesnių faktų, kaipo pirmininkui, raštiškų raportų. Duodame jų.

Ponas buožė iš buožių, viršiausias jų galvų, pasiskaityk, ką jūs valstybės gynėjai oficialiai įsakymuose skelbia.

Drausmės kuopa. Įsakymas No. 16, §12, 6—I—21. Kareivį I burio, Šarvoničių Iciką, skiriu nubausti 10 rykščių. Įsakymas No. 31, §4, 31—I—21 m. III burio eilinį Puidoką Juozą ir Butkaitį Juozą skiriu nubausti po 30 rykščių. Įsakymas No. 39, §9, 8—II—21 m. III burio kar. Rutkauską Kazį ir Burkų Antaną skiriu nubausti po 40 rykščių.

Tokios inkvizicijos kartojasi kas diena. Ką jie baudžia? Kas tokie skiriami į drausmės kuopą? — Kareiviai, įtariamai bolševizme, tai yra kareiviai, norintieji ginti darbininkų reikalus; kareiviai, buvusieji profesinių sąjungų nariais ir net buvęs Lietuvos prof. sąj. Centro Biuro pirmininkas.

Ar gali buti begėdiškesnis pasityčiojimas, biauressnė reakcija, kaip pas mus, Lietuvoj?

Buožė Gryniau! Ar ir to viso nežinote? Tai labai girtina, geresnio galvos buožės ir negalėjo pasirinkti.

Suprantama, nieko kito darbininkai ir kareiviai nuo jūs ir nelaukia. Jūs visomis išgalėmis, nesiskaitydami su priemonėmis, ginate savo storus kaklus. Bet jau girdisi dunksėjimas. Bus audra. Plyš kareivių kantrybė. O tuomet nesiraukykite, ragaudami savo darbų vaisius.

Draugai kareiviai! Smarkiau į darbą! Kiekvieno iš dalies išrauto draugo vietą turi pamainyti dešimtys kitų, dar su didesne energija.

Kibirkštis.

(Iš "Kareivių Tiesos")

NEBELIKO MARKSIZMO.

Socialistų Partijai gręšia naujas skilimas, nes ir vėl ten atsirado kairysis ir dešinysis sparnas. Kairysis socialistų sparnas leidžia ir savo organą "The Workers Council", kurio No. 2 ve kas rašoma: "New Yorko teismas atsisakė išduoti L. D. L. D. čarterį, nes jos konstitucijoje pasakyta, kad prie L. D. L. D. organizacijos gali prigulėti tik tie, kurie nesipriešina Markso teorijai. Reiškia, teismas pasmerkė Marksą ir jo mokslą, o pripažino Socialistų Partiją, kas parodo, kad Socialistų Partijoje marksizmo visai nebėra". Taip sako tas laikraštis. Bet tie socialistai vis dar giriasi stovį už darbininkų reikalus.

ŠIS-TAS IŠ PASTABOS.

Vokietijos komunistų veikėja Clara Zetkin sako apie Social-Demokratų partijos narius: "Vienoj rankoj nario kvita, o antroj kardas. Palaiko parazitus. Sivilti darbininkai gina jų reikalus po priedanga ateities gerovės."

Suvienytose Valstijose 1918 metais mirė 23,000 motinų gimdymo momentu.

Nesulaukusių vienu metų amžiaus vaikų mirė 250,000. Priežastis — motinų vargas ir nežinojimas higienos.

Sesute, ar sutinki permainingi draugijos sistema?

Onytė.

Kunigija Smunka nuo Koto.

"Iki reformacijos Europoje buvo įsteigta 81 universitetas. Iš jų tik apie tuzinas teliko katalikiškais."

Reformacijos įkurėjas Martinus Liuteris gimė lapkričio 10 d., 1483 m. Mat, ir čia "progresas".

Neseniai buvo rinkimai Danijos parlamentan. "Darbininkas" sekamai paduoda rinkimų pasekmes: Liberalų pateko 51, socialistų (navatna, kad ne cicilikų) — 48, konservatyvių — 27, radikalų — 18, biznierių — 3, vokiečių partijos — 1.

O kiek gi belzabubų (kunigų) partija gavo? Išrodo, kunigėliai visame išlošia, it ablackas ant muilo.

"Laisvoji žmonija".

Skaitau: "Tikėjimas, kol jis yra laisva žmogaus sielos išraiška, nėra blogu dalyku. Jis virsta blogu, kaip jis susiorganizavęs bando tam tikrus pasaulio suopročius ar doros dėsnius įbrukti kitiems, kurie jų priimti nenori. Tokioje organizuotoje įvalkoje tikėjimas yra aršiausia blogybe".

Ištikrųjų. Tikėjimas yra žaltys pilnybėje nuodų.

Karklynų Dėdė.

"Moterų Balso" numeryj 12-tam Zosytė klausia vaikinių, kuri mergina geriau patinka: "turinga, graži, ar protinga?" Prisipažinsiu, kad man mergina geriausiai patinka tokio mišinio: išlaukinės pusės po vidutinį dozą pirmos ir antro, o pats vidurys, — tai kad butų čielia paskutinioji — protinga.

Na, o kokis gi jau vaikinai geriausiai patinka merginoms: turingas, gražus, protingas, ar tokis, ką ant kampų "džiką" šoka?

Vaikinas.

NAUJOJI GADYNĖ

Civilizuočiausioj dalyj pasaulio vieną puikią, ramią ir gausiai žvaigždėtą naktį, pakilo stebėtiniausia audra: vėjai suūžė, perkūnai sugriovė, padangė užsiliepsnojo, o žemė... apsiliejo krauju. Oras pavirto į storą ūką, susimaišė su kalnais dūmų, išsi-veržusių iš milžiniškų kanuolių nasrų ir parakas sudvokė plačiai visame pasaulyje.

Minios jaunuolių, kaip jūra bangavo iš visų pasaulio kerčių ir momentui pa kvaišimo užėjus, tarsi, bepročiai puolėsi vieni ant kitų: plėšė gerkles, akis, durtuvais ir kitais griovė tvirtas krūtines; švaidė apnuoģintais kardais ir, pagaliaus, nuveiktuosius mindė arklių kanopomis.

Aptemo padangė, per dūmų debesius nebeatversė saulutės spindulys, tiktai skraidė viršum besikaujančiųjų milijonai milijonų kulipkų, granatų ir skeveldros sprogusių bonkų.

Sausos smiltis pranyko, ant jų viršaus atsirado raudonos balos, kur truputį į klonį — ten kraujas it pavasario upelių kas kliokte-kliokė. Skurdus, mirštantis ir graudus kai kur išsiverždavo balsas... bet jisai tuoj nutyldavo, kaip greitai ir vėl atsikartodavo, nes nukautųjų eilė eilę slėgė.

Sentėviai, moterys ir nepilnamečiai žmonės, buvo daugiau panašūs į pamišusius — į laukinius tolymos senovės gyventojus, negu į dvidešimto amžiaus augštai civilizacijoj pakilusius žmones. Bėgo jie didžiausioj panikoj, bėgo palikdami vską, neatsižvelgdami net tėvai į tikrus savo kūdikius, vaikai į bespėkius senelius; labdariai nežiūrėjo paliegusiųjų. Kas pajiegė — bėgo į miškus ir slapstėsi krūmuose, kas ne — likę ant vietos rausė urvus ir laukė kada piktadėja granata atskrydus užgriauš juos ten, arba negailestingas ba-

das nučiups savo nemaloniomis rankomis. Visur tik dūmai... trenksmai... kibirkštys... vaitojimai... kraujas ir lavonai... lavonai ir griuvėsiai! Sunku minčiai beatvaizdinti tą reginį, kas dėjosi pradžioje 20-to amžiaus civilizuotame pasaulyje

Ir tokia regykla prasitęsė tris metus! Bet atmainos jokios nebuvo matytis dar; kanuolės vis po senovei kriokė, kulipkos durzgė ore ir jau vandenyje!... Sumišimas naikino viską: naikino turtą; naikino kultūrą, civilizaciją; naikino istoriškas vaizdas... naikino net pačią gyvybę! kuri, gamtos patvarkymu, turi teisę gimti ir liuosai gyventi. Naikino, žodžiu tariant, viską, kas tik ant žemės veido matytis buvo. Juk tai niekystė, tai barbarizmas nuo nebeatmenamų laikų; vienok prasižiوتي nebuvo niekam leistina, neigi nuspręsti savo gyvasties likimas; nori ar ne, bet kas tokie iš augšto prisakė ir privalai eiti, mirti. Tai ir ėjo minių minios! Ėjo jos ir žuvo, tik dėja... tarpe žuvusiųjų nesimatė kam priderėjo būti žuvusiais.

Baigiant, tos regyklos, trečiasiais metais, jau žemelė buvo kiauriai permirkusi kraujuje; ji daugiau neišdryso nekalto kraujo slėpti, tatai bevelino pati pasinerti į tą naują jūrą, į jūrą garuojančio šilto kraujo, kad nebematyti daugiau tos žvėriškos puotos, į kurią su linksma šypsa ir užsiganėdinimu žiūrėjo esybė nuo sosto, padirbto iš žmonių kaulų ir sunaikintos kultūros.

Tai buvo esybė stebėtinai augšta! Jos stambūs kaulai, žiauri išžiūra, išverstos liepsnojančios akys, kurios reiškė pasiutusį godumą ir, žili susivėlę plaukai — darė nemiėlą, pasibaisėtiną stovylą. O dar baisiau, — tai jos rūbas, kuris nuaustas vien

tik iš suktybių, iš gyvasčių, ašarų, skurde ir nelaimių nekaltųjų žmonių. Ji pati, ant augštos piramidės sosto sėdėjo, laikydama vienoj rankoj milžinišką kalaviją, antroj krauju pripildytą aukso taurę, brangakmeniais aplinkui nustatytą; po šia puse tai ir stovėjo neskaitlinga grupė gražiai pasirėdžiusių žmonių. Jie buvo linksmi, neveizint, kad balsas mirštančiųjų sanžiningam žmogui kaip peilis širdį varstė. Jie buvo viso-ko pilni, nes per savo amžėlį nieko nedirbo, o tik naudodami skaniausią šampaną, garbino bjaurią šmėklą visados riogsančią ant kalno supilto iš vargdienių kaulų ir linkėjo ilgo jai gyvenimo, vadindami ją — kapitalizmo gdynė.

Tai toji pati gdynė, išnaudojimo gdynė, kuri yra mirtimi ir pragaru milijonams, o gyvenimu ir rojumi desėtkams. Ji nusenus ir nebetinkanti egzistavimui, o jos žiaurus papročiai labiau ir labiau apsunkena milijonus varguolių, vienok — parazitai kas kart vis smarkiau rėmė tą gdynę, kad gavus vis sklidinesnę taurę. O tatai reišė, smarkiau kalavijam veikti, daugiau gyvasčių kloti, didesnę piramidą iš kaulų pilti. Tai toji pati gdynė, kuri teikė vienam žmogui privilegiją pavergti kitus žmones ir naudotis jų darbų; toji pati, kuri per ilgiausius šimtmečius velino vienam nieko nedirbti, bet visko turėti, o kitiems nuo užgimimo iki mirties prie darbo prakaituoti, bet nieko neturėti.

Teisybė!... Kalavijas veikė; lavonų tris-devynios eilės nusiklojo, tačiaus kraujas jau apėmė piramidą... jos pamatas sutrunijo. Jinai, žinoma, to nematė ir veikiausia nebūtų pamačiusi, jeigu ne balsas graudinantis kerštu būtų prataręs:

—Gana brožudžiaut! Gana gyvasčių, nelaimių, gana skurdo, ašarų!... Teužviešpatauja meilė ir sątaika ant žemės! — pasigirdo skurdus šauksmas ir susiuba-

vo, susiubavo piramida kapitalistinės gdynės, o karunuotos galvos, it kamuoliai nuo kalno, ritasi vienas po antram į gariojančio kraujo jūros bedugnę.

Graudenantis kerštu balsas išsiveržė kaip tik tuo momentu, kada visur viešpatavo geležinė ranka; kada kas įstatas tai mirtis ir padangė taip aptemus — taip storu debesiu užklotą, kad nebuvo vilties tikėtis, jog saulutė, kuomet nors sužibės. Vienok rytų pusėj, plyšo storasis debesys; saulutės pajiegus spindulėlis jį pervėrė ir apsireiškė stebėtinoje šviesoje... Nušvito rytų horizontas! Šviesa kas-kart vis darėsi aiškesnė, o iš po sunaikintos kultūros griuvėsių, skrydo jautrus balsas naujosios minties. Skrydo balsas skardus ir jis atsimušė į kiekvieno varguolio kurtinę, kur sužiebė sąmoningos kovos liepsną. Vargai ir viršžmogiškas pasiaukojimas žmonijos, pagimdė pasaulinį galiuną. Galiunas jaunutis, malonus, niekad nematytas, pakilo iš griuvėsių senosios sistemos, nešinas rankoj augštai iškeltą raudonpalvį vėluką, ant kurio žērėjo sekantis užrašas: "Šalin karas!... Šalin išnaudojimas! Visa galė proletariatui!"

Minios varguolių nusidžiaugė, nusidžiaugė neapsakomai! Net veidas išblyškęs patapo skaistesniu. Jų akys atsivėrė ir persiėmė tuo obalsiu, kuris buvo ant vėluko užrašytas, — suprato, kad šitas narsaus būdo jaunutis galiunas — šita maloni esybė, yra Naujoji Gdynė... Ta pati Naujoji Gdynė, kurios atėjimui pagrindą padėjo mokslininkas Karolius Marksas; tai yra ta pati Naujoji Gdynė, kuri duos naują tvarką draugijai, kuri panaikins individualų išnaudojimo privilegijas ir suderins žmonijos gyvenimą su bėgių tų dienų progreso ir reiškia mirtį sutrūnijusiai kapitalizmo gdynei.

Šalin brožudingas karas! Šalin žmo-

go-žmogaus išnaudojimas; visa galė mums darbininkams, — pakartojo besikaujančios masės mirties lauke. Ir atitraukę durtuvus nuo krūtinių tokių jau pat darbininkų kaip ir jie, atgrėžė juos prieš tikrus savo priešus, prieš darbo klasės parazitus.

Rytų padangėj prasiblaivė. Kanuolės mažu-pamažu liovėsi kriokę (nors likusiose pasaulio dalyse situacija nebuvo atsimainius), milijonai kovėsi per tris metus, apleido apkasus ir gryžo prie savo šeimynų. Mažžemiai ir bežemiai gavo po tam

mis tapo pastebėta, kad ir prostitucija išnyko, ta vienintėlė buržuazijos sėkla, kuri nemalonų vaisių draugijoje išduoda. Ji išnyko pati per save, kadangi Naujoji Galdynė tinkamai suderino darbo našumą, todėl kiekvienai fiziškai sveikai ypatai užteko naudingo darbo su teisingu atlyginiu, už kurį žmonišką užlaikymą tos nelaimingos moteris galėjo sau teikti. Išnyko vagystė ir kiti blogumai; išnyko kapitalistiškų įstatymų kodeksai, jų vieton tapo parašyti nauji, pritaikyti prie gyvena-

Muryolov Maskvos Militario Distrikto Komendantas Peržvelgia Naujus Kareivius ant Raudonojo Plečiaus Maskvoj.

tikrą dalį konfiskuotų dvarų žemės, miestų darbininkai pasiėmė dirbtuves. Pradėjo darbą: atstatyti šalies sugriautą pramonę, pakelti ūkį, išardytus ir naujus tiesti geležkelius gabenimui iš vietos vieton maisto ir kitokių gyvenimui būtiniausių reikmenų. Dirba visi ir dirba su noru, nes jaučiasi kiekvienas kad prakaituoja tik dėl savęs — dykaduonis jojo triusu jau nebesinaudoja, nes darbas priverstinas: kas nedirba — tas nevalgo. Nejuo-

mųjų aplinkybių ir ginanti tik darbo klasės žmonių interesus. Išnyko ir tas nelmtas kasdieninis rūpestis apie bedarbę ir juodąją dieną.

Nėra pasaulyje lygios šalies, kur darbo žmonija taip būtų aprūpinta, taip linksmi ir trokštų gyventi; nėra pasaulyje kitos tokios šalies, kur dykaduoniai — parazitai taip būtų nusiminię, nustoję teisių čiułpti prakaitą ir kraują iš darbinikiško kūno.

Kaip pavasaryj sodas, darbščios rankos apžiurėtas, rodo ženklą gausaus išdavo ir jo malonus vaizdas vilioja akį praeivio, — taip šiandien širdį kutena pavyzdinga Socialistinė Federacinė Respublika, kuri dar vakar pasauliui buvo žinoma — kaipo despotiščiausia caro imperija.

* * *

Senoji gadynė, ta milžiniško didumo šmėkla, per savo amželį nieko neužkęsdavo kiltesnio, nieko ideališkesnio ir kas tik nepasitenkindavo josios brutališku romanavimu ir nusukdavo akis nuo jos koketiško veido, — tokį patikdavo nuosprendis žiaurus! Kaip kiltos dvasios jaunikaitis nebūtų ir kaip jo širdis gyvenimui meile neliepsnotų, vienok jeigu tik... o tik vien mintimis tegul apibudina norą del susižadavimo su jaunesne, morališkesne mergele — Naująja Gadyne tasai tuojaus mirs! Ir dar ne bile kaip, o ant kartuvių arba sukirmys drėgnuose bastilijos urvuose.

O dabar... Šimtai milijonų jau myli Naująją Gadynę; kiti šimtai milijonų atsigrižta žiurėti, o jos skaistus veidas kaip šviečianti saulė ant dangaus dankčio, vilioja jų akį ir sielą savęspi.

Šito tai ir užteko. Senoji gadynė nesitvėrus iš piktumo, kaip išalkęs žvėris puolėsi ant gyvasties Naujosios Gadynės.

Minios bepradėjusios džiaugtis, — sukliko nesavu balsu ir ašarodamos manė, kad reikės atsisveikint su jaunuole, neišvydus skaistesnės ateities. Bet Naujoji Gadynė nenusiminė: ant veido neparodė nė mažiausio nuliudimo ir nei colio nepasitraukė nuo savo gimtinės vietos, tik rami no vilčia nuliudusius ir sakė:

—Nenupulkit dvasioj ir nenusiminkit vargdieniai! Jeigu jau mano likimo man skirta suklupti po bestijos kalaviju, tatai neraudokit, bet imkit raudonspalvį papar-

tį, iškritusį iš mano rankų ir skleiskit tacias idejas, kurias aš jums atnešiau. O dabar...

Ir čia pertraukė kalbą, nes smagalis kalavijo, kuris taikėsi pasiekti prakilnią Naujosios Gadynės širdį, jau buvo atremtas krutinėn...

Mūšis atkaklus!... Sibiro tyrai apsiliejo krauju.

Jaunutė Naujoji Gadynė atrodė bus nugalėta: ją apsupo kanuolės iš visų pusių, kaip ant sausžemio, taip ir ant jūrių; smaili durtuvai surėmė jos šonus, o krumplėta kapitalistinės gadynės kumštis aižėjo jai veidą.

Jau!... jau spėkos nyko... rodės... eilės kriko. Tik dar kirtį!... tik vieną kirtį, ir likimas mirtinas. O kas-gi čia? — tai kalavijas naujas iš Pabaltijos, nuodingas kaip gyvatės gelmenys, slenka linkui gyvybės Naujosios Gadynės.

—Na, tik smarkiau! — šaukia Čaikovskis iš Archangelsko.

—Na, tik drąsiau! — skatino iš Omsko Kolčakas Denikiną Dono rajone.

— Na, tik drąsiau, drąsiau! — sušuko visi ant syk. O Judeničiaus akys tik ir žaibuoja, tik taiko perskriosti krūtinę... sukeisti nuodus... Štai dar minuta, ir... ir Petrogrado likimas!

Bet kaip pavasaryj upės netenka kantrybės ir sutrauko storiausius ledo grandinius, o plaukdamos šluoja viską kas tik ant tako pakliuva ir kas tik nevalaus žiemos pagelba iki tol užsilaiko, — taip šiuo momentu Naujoji Gadynė, tartum pasi-naudojus tąja neapribuota upių drąsa, pusiau būdama parblokšta ant mušio estrados, surinko paskučiausias įiegas, ir taip trenkė priešininko veidan, kad pastarasis kaip devynių perkunų trenktas krito be sąmonės į balą kraujo, kuris per ištisą metą tekėjo iš Naujosios Gadynės žaizdų.

Sugrižo išnykusios gražios svajonės, o nuliudimai liovėsi širdį varstę. Tik griežė dantis atviri priešai; griežė iš apmaudos veidmainiai, kurie kiek pirmiau su pamėgimu varguoliams kalbėdavo apie tokią puikią Gadynę, bet jai spėjus pasirodyti gyvenime — jie priėmė tipą Judo Iskarijoto. Nes jie skelbė tą ideją, bet-gi jos negeidė, net nei ne manė, kad kuomet nors ji ateisianti užimti kapital. gadynę vietą. Jie jos pabugo, ir todėl nusimovė gražiąją ličiną, po kuria slėpėsi pirmos rūšies niekšo veidas, veidas išdavikų proletariato reikalų.

Buvo keliatas ir tokių, kurie pasitiko su džiaugsmu Naująją Gadynę, bet nustoję vilties laukti jos pergalės ant mūsų estrados Sibiro tyruose ir suvilti paskalais Iskarijotų, buvo nusisukę nuo mirtinai besikaujančios ir pradėję šaipytis, dantis rodyti kapitalistinei gadynei. Vienok ir tuomet buvo jie kantrūs: nė ginklu, nė žodžiu neišėjo priešais, kaip kad padarė ir tebedaro tie Judos Iskarijotai, ką nepajiegia suvaldyti pykčio prieš Naująją Gadynę.

Veizėjo vargšai, kaip senoji gadyne, ta imperialistinė gadyne, nelaukė antro smūgio, bet nešėsi lauk iš Siberijos, murmėdama: "Čia mūsų nepatogi vieta."

Bėgdama plėšė ramius gyventojus, juos žudė ir kankino; naikino visuomenės turtą; bruko padarius nevertingus pinigų ir grobė mantą. Tiesa, kaip kur dar bandė pasilaikyti, bet jos šlykštūs darbai, kėlė žmonijoj kerštą prieš ją ir todėl visur atrasdavo mirtinų sau priešų.

Pagalčiau, nevidonas, jau už rybų. Reiškia, ramybė.

Bet kur tau... Negarbė šėtonui! Dreba iš pykčio ir visa gerkle šaukia:

—Nežiūrėk, biednuomene, Naujoji Gadyne negraži! Aš gražesnė!, — mat,

tikėjosi tokia proga pasinaudoti, nes kovoje stengėsi, kad tik labiau sugadyti gražųjį Naujosios Gadynės veidą.

Bet ištiesų, jeigu ji būtų tąją bezdžio- nę, apie kurią savu laiku Krilovas rašė, tai be abejonės, pamačiusi veidrodyje mėlynus akinius ant snukio, uždėtus proletaro ranka, veikiausia, kad būtų pasikorusi. Juk tai šmėkla naktinė daugiau ką reiškianti, negu senovės legendų ragana. Kur tik pereina — ten degėsių griuvėsiai, kitur krūvos lavonų; kur pažvelgia — ten derlius biednuomenei išnyksta: badas, ašaros, nepertraukiami eimanavimai kūdikių ir moterų... vargas! Vargas ir tik darbo liaudžiai vargas.

—Negraži, negraži Naujoji Gadyne! — klykia socialburžujai. — Ji peranksti gimė ir nenori būt demokratiška — ji nedėvi "gorseto", to vienintėlio civilizacijos simbolo!

Skaniai juokiasi proletariatas iš tokio pamišimo, nes aiškiausiai mato, kaip yra graži Naujoji Gadyne, kaip puiki jos figuros išvaizda, kuri nereikalauja ragožiais kūno varžymo, kas duoda galės tik neskaitlingai turčių grupei apsivainikuoti išnaudojimo privilegijomis. Tatai panašūs neišmintingi šauksmai neranda pritarimo. Jie skrenda plačiai, bet nyksta tyruose.

Niekas neina. Liežuvis senosios gadynės jau blogesniame stovyje, negu nudėvėtas padas. Melai, pasilieka vien melais, nes darbai Naujosios Gadynės kasdien reiškėsi gyvenime naudingais žmonijai. Kasdien masės darbininkų apleidžia imperialistinę gadynę, išsižada senų tradicijų ir, eina prie naujo mokslo, prie Naujosios Gadynės! Eina, nežiuri, kad kelias spygliuotas, kad kelias užgriuvęs skliautais... bet eina ir noriai kraują pralieja už geresnę ateitį, jeigu ne sau, tai del sekančios kartos.

Tatai kapitalistinė gadynė dar vieną puolimą išbandė. Dabar jau iš Vakarų. Pradėjo žygiuoti nuo lizdo, tik ką iš numirusių prisikėlusio driežo Vidurinėje Europoje. Prisirengė patylomis ir nutaikius patogų momentą, — manė, padarysianti it gyvatė, bet... Matomai buvo dar neišsipagiriojusi nuo pirmos ausenkos. Taikė įgilti tiesiai krutinėn, vienok vos pataikė į šoną. Nors vyriausias jos patarėjas — Paryžius, perspėjo ją, tačiau jau buvo pervėlu; jau tada turėjo antrą smūgį, nuo kurio sprandas lūžo ir buožė buvo be reikšmės. Ne kreiva-sprandžiui kovoti. Sučypė, susivyniojo ir vėl atsidūrė Varšavoje, it ta želvė savo lukštuose.

Naujoji Gadynė, priduru nusivijusi, pagrumojo, sakydama: "Jeigu nesiliausi užpuldinėjus, tai matai?" — parodė pirštu į šale stovintį medį, — "kabosi ant šitos šakos". Ir sugryžus gimtinėn, apvalė Krymo pussalį, apvalė Ukrainą ir Chinijos parubežį. Taipgi karštai pasveikino Armenijos šalį.

Senoji gadynė, arba kaip paprastai vadina, kapitailistinė gadynė, gavus gerą antausį ir vos išnešus kudašių iš Sibiro ir dabar iš Ukrainos ir Baltgudijos, — griežia dantimis, pyksta, bet pulti išnaujo kol kas bijo. Net žviegia bestija, kuomet pažvelgia į tą pusę, kur gavo ragauti proletariškos kumšties!

Dūksta, tupinėja, blaškosi už ribų it tigras kletkoje, laižosi. Akys dar malonėtų, bet ausį skausta pasiutusiai! Pagaliau ir sprandas nutrenktas — neremi. O čia Naujoji Gadynė nelaukia nieko, visomis pajiegomis dirba: vykdo gyvenimantai, kas gera ir naudinga darbo žmonijai; kasa auksą ir platiną; kasa ir kitus mineralus iš atvaduotų vietų. Kasa turtą ir jais puošia gyventojus; puošia proletarų šalį, o darbai puošia ją. Šimtai milijonų,

kurie pirmiau gerėjosi jos gražumu, dabar ją mato kur kas gražesne ir jųjų širdis link josios liepsnoja tūkstančius kartų labiau, negu kuomet nors.

Naująjai Gadynei lemta patapti vadovu viso pasaulio, nes tai žiedas: Meilės, Lygybės, Laisvės ir Brolybės.

Naujoji Gadynė jau gyvuoja!

Naujoji Gadynė žėri teisybės spinduliais ir milžiniškais žingsniais žengia į platųjį pasaulį...

Naujoji Gadynė liuosuoja žmoniją: triuškina galybę parazitų; nubloškia jungą nuo sprando varguolio.

O kapitalistinė gadynė, paniekoj traukiasi į šalį ir gaišta melo ir nedorybės purvuose.

ARAS.

GARBES VAINIKAS.

(Aukauju a.a. Dr-gei V. Ivanauskiutei.)

Tu kovojai ir kentėjai
Delei labo šios žmonijos,
Triusą dėjai kiek galėjai
Delei brangios mūs idejos.

Miniai vargšų skelbei tiesą,
Kad pažintų kas juos skriaudžia,
Vedei visad juos į šviesą,
Kad prikelti kas tik snaudžia.

Rodei šviesos žibintuvą,
Vedei į kelią teisybės,
Ir nuo seno kas tik būva
Jiems parodei tas suktybes.

Bet kad tave, brangi draugė,
Žiauri mirtis jau pakirto,
Ir neilgai šiam pasaulyj
Tau gyventi buvo skirta.

Del tavęs mes, brangi draugė,
Garbės vainiką nupinsime;
Tavo darbus, tavo siekius
Aukso raidėm's padabinsim.

Mes dar trokštam tau ištarti
Žodį padėkos širdingos
Už nuveiktus tavo darbus,
Išseiktas tavo spėkas.

Tu jau ilsies čion kapuose
Šalta žemele pridengta,
Amžinuose jau namuose
Tu nuo mūsų jau atskirta.

Tegul būna tau lengvutė
Šios žiaurios šalies žemelė,
Už nuveiktus tavo darbus
Mes nupinsime vainikėlių.

ženklelis.

ILSEKIS, DRAUGĖ!

(Atminčiai dr-gei V. Ivanauskiutei.)

Netekom mes draugės Verutės,
Ką dirbo del mūsų idejos,
Ką tik pražydušios jaunutės,
Musų vėliavos nešėjos!

Jinai jau atgulė ilsėtis,
Ji miega gėlėms pašarvuota,
Daugiau neteks mumis kalbėtis,
Nes likosi žeme apklota.

Bet jos darbai su mumis liko,
Mes dirbkim darbą jos pradėtą,
Iš liaurų pindamos vainiką
Ir laukime vaisiaus pasėto.

Kad, kuomet ateis rugiapjutė,
Mūsų dalgis būtų išgalastas,
Kad kapitalas bus silpnutis,
Lengvai jis liktų apgalėtas.

Ilsėkis, drauge, mus apleidus,
Tavęs jau vargas nekankina,
Ilsėkis ideją paskleidus,
Tau draugės vainiką jau pina!
Lakštingalos Vaikas.

"KALINĖ".

(Iš paveikslo, tūpusio "M.B." No. 1, 1921.)

Sukaltos retėžiais jos rankos silpnutės,
Geležimis durys kietai užrakintos.
Į kamerą šaltą įmesta jaunutė,
Už ką ją kankina beširdžiai tironai?
Skaisti kaipo gėlė, vos tik dar pražyduš,
Kaip angelo veidas pilnas teisingumo,
Nekaltybės žvaigždės vaizdina jos akis.
Už ką ją kankina beširdžiai tironai?
Už tai gal, kad bado priversta jaunutė
Išdrįso paimti sau duonos šmotelį,
O gal nesutiko paniekinta būti —
Atmesdama niekšo gėdingą sauvalę.
O gal kad pažinus ji priežastį vargo,
Išdrįso teisybę kitiems pasakyti...
Už ką ją kankina beširdžiai tironai?
Už tai gal, kad drįso melams prieštarauti,
Nepuolė ant kelių, prieš šventą skundiką.
Gal tarė į minią: "tikėti paliaukit",
Matydama purvus po rūbu šventiko.
Už tai gal, kad skriaudas žmonijos pažinus
Vargdienius į kovą ji kviesti pabandė,
Gal apšvietą nešė į vargšo bakužę?
Už ką ją kankina beširdžiai tironai?

Keršto širdis.

O TURTŲ TVERĖJAI!

O, turtų tvėrėjai,
Ko-gi jūs dejuojat?
Kodel taip nuliudę
Po gatves vaikščiojate?
Ar kad jus sunkioji
Bedarbė baugina?
Ar kad baisus badas
Jus duris klabena?!

Delto neliudėkit,
O mieli varguoliai!
Bet už buvio tiesą
Bukite drąsuoliai!
Ir stokit į kovą
Prieš skriaudėjų gaują;

Vietoj seno svieto
Statykite naują.
Šis senasis svietas
Nauding's tik del ponų,
Del dykunų niekšų,
Plėšikų valdonų.
Jį reikia naikinti
Iš pamatų griauti
Ir bedarbę-badą
Iš šaknų išrauti.
Kol gyvuos šis senas
Svietas neteisingas:
Tol bus proletaras
Vargšas nelaimingas!
Kol gyvuos ši tvarka
Plėšikų niekinga —
Tol kankins vargdienius
Bedarbė baisinga!
O, turtų tvėrėjai,
Nustokit liudėję,
Bet garsiai sušukit
Burin susiėję:
“Šalin šitą tvarką
Skriaudų, neteisybės,
Lai gyvuoj' jos vietoj
Draugija brolybės!
Tuoj draugų rytiečių
Keliais eit pradėkit!
Ir statyti naują
Svietą jiem padėkit!
Tad žus neteisybė
Ir galė tironų:
Nebus tad beturčių,
Nė pertekliui ponų.
Tik draugų rytiečių
Būdu visi stokit
Ir prieš bendrą priešą
Su jais jūs kovokit!
Tad pražus bedarbė
Ir bado baisybė;
Įvyks tad pasaulyj
Tarp žmonių brolybė!

Artoriksas.

KUR VILIJA UPĖ TEKA.
Kur Vilija upė teka,
Kur Nemun's banguoja:
Ten nuo skriaudų niekšų ponų
Vargdieniai dejuoja!
Po svetimų ir savųjų
Jungu jie vaitoja,
Už kiekvieną žvilgsnį laisvėn
Grandinius nešioja!

Ten kur kryžiai prie kelelių
Kadaise stovėjo,
Dabar ten vargšams tironai
Kartuves padėjo!
Ir daugybė ten drąsuolių
Del laisvės, teisybės
Per budelių bjaurias rankas
Neteko gyvybės!

Ten, kur giružės šlamėjo
Gegutės kukavo,
Ten ant kapinių matušės
Verkia sūnų savo!
O, broližiai ir seselės,
Jų kapus dabina!
Ir už karžygius atkeršint
Tironams ketina.

Ten kur prie laukų gojaliuos
Lakštutės čiulbėjo!
Dabar ten pikčiausios gaujos
Žvalgų susiėjo
Ir įtaisė sau buveinę,
Kad vargšus kankinti,
Kad kovotojus už laisvę
Visus išnaikinti.

Ten bakužėj samanotoj
Žemdirbis galvoja
Ir apšvietos sunkų triusą
Nuo žvalgų kavoja!
Ten lietuviški žandarai
Baisiai jį kankina
Ir už darbus del liuosybės

Mirčia ji baugina!
Kur Vilija upė teka,
Kur Nemun's banguoja:
Ten dar sunkiai proletarai
Už laisvę kovoja!
Jie ten ruošias drąsiai kilti
Ir spėkas verbuoja;
Iš rytų draugai karžygiai
Jiems padėt maršuoja!

Kur Vilija upė teka,
Kur Nemun's banguoja,
Ten tai dabar buožių valdžia
Vargšus kotavoja.
Neužilgo ten išvysim
Kovą del liuosybės
Ten tuojaus žus ponų galė
Nuo vergų galybės!

Artoriksas.

KARŽYGIAMS KOVON KELIAUJANT.

Kad vėliava laisvės augštai ore plaukė
Ir šiaurės karžygiai kovos laukan traukė!
Tad mielos motušės gailiai jų raudėjo;
Pro verksmus sūneliam "sudiev" kartojo!

Kad pulkas karžygių garsiai uždainavo,
Žygiuodami drąsiai paskui vadą savo!
Tad jaunos sesutės "sudiev" jiems mojavo
Ir žiedais gėlelių bėrė brolius savo!

Kaip, prie barikadų karžygiai priėjo,
Tuoj griausmai kanuolių garsiai sudundėjo!
Tad žilų senelių širdys sudrebėjo
Ir jie del likimo sunelių liudėjo!

Tuoj liudna žinelė aplinkui paplito,
Kad daugel karžygių kovos lauke krito!
Tad jaunesni broliai tuoj į glitas stoji
Ir kritusių brolių vietose kovojo!

Kaip narsūs karžygiai priešus apgalėjo
Ir kovą už laisvę del vergų laimėjo!
Tad vergai pasaulio visur sukrutėjo
Ir rytų karžygių laimę gint pradėjo!

Kaip kritusius brolius į kapus lydėjo,
Kurie už liuosybę gyvastis padėjo!
Tad visi vargdieniai gailėsčiu liudėjo
Ir garbės vainikus ant jų kapo dėjo!

Garbė lai per amžius karžygiams bujoja
Ir vergai pasaulio jų eilėsna stoja!
Lai kritusių šauksmas amžinai kartojas:
"Minia proletarų nestokie kovoju!"

Artoriksas.

LAUKIU.

Laukiu, trokštu tos aušros,
Naujo ryto ir dienos
Ir saulutės tos rausvos,
Kuri šviečia jau'rytuos'!

Pas mus naktis viešpatauja —
Juoda, žiauri ir tamsi;
Ji plėšikams vien tarnauja, —
Vargšams yra ji baisi!...

Kaip tik rytas sužibės,
Vergai-žmonės nekenčės
Ir iš baimės nedrebės
Nuo juodos, tamsios nakties...
Gal ši naktis paskutinė,
Ilgai mūsų nebespaus?
Pilna džiaugsmo bus krutinė,
Kuomet laimė mūsų lauks.

Bijunas.

DEL KO?

Gyvenu... Del ko? ir pats nežinau,
Nors savąją laimę jau išmėginau,
Dirbdamas dirbtuvėj, vergaudamas turtuoliams,
Bandžiau sekti laimę tarnaudamas varguoliams.
Bet vien tik retėžius gavau.

Gyvenu del ko? Kas žinot, sakykit,
Jei žodžiais nedrystat, raštu parašykit;
Ar tam, kad varguose esu pagimdytas,
Kad šaltoj bakužėj skurde užaugintas,
Ar tam, kad varguose turėčiau ir mirt?

Matau, kad nedrystat... Pats bandysiu ištirt...
Gyvenu, kad turčius galėčiau penėti,
Kad brangiuos šampanuos jie plaukiot galėtų,
Kad nuogos merginos aplink šokinėtų,
Patenkintų jūjų žvēriškus jausmus.

Gyvenu, kad turčiai galėtų puotauti,
Kad kovoj su priešu turėt ką nukauti,
Kad rankas ir kojas turėt kam rakinti —
Kalėjimo urvuos galėt man' kankinti,
Ir mirti priverstų badu.

Gyvenu,—gyvensiu. Tai vienas svarbiausia —
Kad ant kovos lauko išeiti pirmiausia,
Kad nešti vėliavą meilės ir brolybės,
Kad eiti jieškoti teisių ir lygybės,
Kad šluot nuo pasaulio visus skriaudikus!...
Lakštingalos Vaikas.

Kalėjimas. 28—3—21.

ŠVESKIM VISI.

Ei, darbininke! Ar spėjai pajusti,
Kad Pirma Gegužės atėjo?
Ar jauti, kad sostai kruvinų tironų
Prieš galę tavo drebėti pradėjo?

Ar jauti kaip uoliai jie rengias
Kraujuose minias paskandinti,
Jei jos išdrys Pirmą Gegužės
Raudonu paparčiu dabinti,

Kad paskui galėtų sėdėti
Ant sosto kraujuos sumirkyto,
Ir vėl puotas galėtų kelti —
Gert kraują vargšų iššudyto.

Jei jauti, brolau, tad nelaukie,
Išeik pas'tikti Gegužinę
Su ženklų meilės ir brolybės,
Dainuok dainelę tarptautinę!

Tegul nedrysta mūs tironai
Nekaltą lieti mūsų kraują,

Tegul retėžiais, ką nutraukēm
Nesurakina vėl išnaujo.

Nes jeigu bus minia vargdienių
Skaitlinga, smarki milijoninė,
Nebus kraujuose paskandinta
Šventė Gegužės — Tarptautinė!..
Lakštingalos Vaikas.

BESIARTINANT GEGUŽINEI.

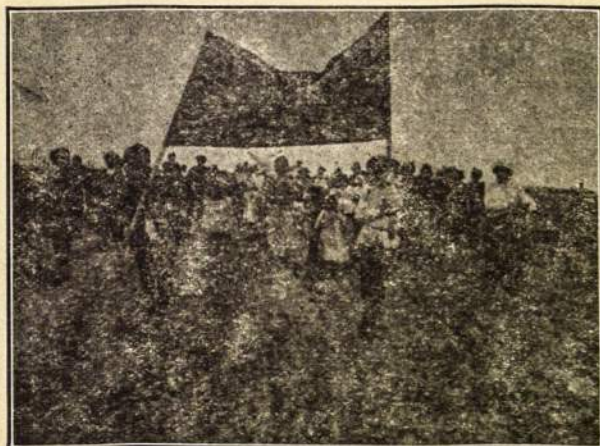
Štai ateina brangi diena,
Ką nuo seniai laukiam,
Ir pasaulio proletarus
Į vienybę šaukiam.

Lai surėmę petys-petin
Drąsiai pirmyn žengia,
Nebebūsime mes išalkę,
Skurliais apsirengę.

Nepaisykim, darbininkai,
Jei kovoje žusim,
Bile tos brangios idejos
Mes skelbėjais būsim.

Nors išėję kovos laukan
Daugelis neb'grįžsim,
Bet erškėčių aštrius takus
Mes plačiau praskinsim.

A. G. Jatužienė.

*Rusijos Darbininkai Apvaikšėjo
Gegužinę Šventę.*

PUIKIAMJAM DARŽELYJ.

(Aukauju a. a. Verutei Andriulienei.)

Puikiamjam darželyj
 Ten gėlė žydėjo,
 Praeivis ne vienas
 Tuo žiedu gerėjos.
 Ir saulutė skaisti
 Žiedą padabino,
 Ką liaudį viliojo
 Į platų veikymą.
 Bet šmėkla užėjo
 Ką žiedus naikina,
 Nuskynė tą gėlę,
 Ką liaudį dabina.
 Nuo mūsų atskyrė
 Ją mirtis tykioji,
 Paguldė į žemę,
 Kur gojus žaliuoja.
 Šaltoji žemelė
 Jai veidą bučiuos,
 Ošiantis vėjalis
 Tartum ją myluos.
 Kur ošia medeliai
 Ir čiulba paukšteliai,
 Ten ilsis ta gėlė
 Po žaliais lapeliais,
 Ką mūsų dirvonus
 Taip puikiai dabino,
 Kovoje su priešu
 Ištvėrmės mokino.
 Vietoj, kur puikioji
 Mūs gėlė žydėjo,
 Liko nuliūdimas
 Ir skausmas širdyje.
 Draugai gyvi likę
 Pins eilių vainiką
 Ir žadins jie liaudį
 Prie kiltų dalykų.
 Ilsėkis, Verute,
 Per metus ir dienas
 Ir mes atkeliausim
 Pas tave kiekvienas.

O. Remeikienė.

ANT KAPO.

(Drg. V. Ivanauskiūtės-Andriulienės.)

Dar vieną vainiką iš laurų pinu,
 Kad draugei Verutei uždėti ant kapo.
 Iš gailesčio jausmo jam gėles skinu,
 Kad jaustų praeiviai vien ašarų kvapą...
 Tejaučia kiekvienas, kad čia paguldyta
 Ilsisi kovėja už laisvę varguolių,
 Ant amžių užmigus, kvietkais apkaišyta,
 Uždangos kėlėja gyvenimo turtuolių.
 Ką troško, kad vargšai kovoje laimėtų
 Su smaku beširdžiu žiaurais kapitalo;
 Ką troško, kad minios vargų nekenktėtų,
 Kad vargšų engėjai sulauktų sau galo.
 Bet mirtis žiaurioji pakirsti suspėjo,
 Nedavus jos darbo vaisiams pražydėti.
 Ji vargų pasaulį apleisti turėjo,
 Negavus liuosybės žvaigždės paregėti...
 Ilsėkis, Verute, erškėčių skynėja,
 Lai buna tau lengva šaltoji žemelė!
 Ilsėkis, liuosybės vėliavos nešėja,
 Tau gieda giesmeles laisvoji paukštelė...
 Mes tavo iškeltą vėliavą brolybės
 Neleisim tironams į purvus suminti,
 Mes tavo pramintą takelį liuosybės,
 Suvieniję spėkas, pajiegsim apginti.
 Nors didžiai mums liudna, netekus veikėjos,
 Ir mūsų krutinės vaitot nenustos,
 Mes dirbsim dėl tavo brangiosios idėjos,
 Kol vargšai tironus nuo žemės nušluos.
 O kuomet tironų galybę sutrinsim,
 Ant tavo kapelio vėliavą iškelsim.
 Dabar tik iš skausmo vainiką nupinsim,
 Ašaroms aplaistę, ant kapo uždėsime.
 Ilsėkis, mus drauge, pabaigus kentėti!
 Neteko tau laimės ant svieto matyti.
 Vos tiktai pradėjai kaip kvietkas žydėti,
 Ir mirtis beširdė suspėjo nuskinti!...

Lakštingalos vaikas.

Motinos širdis

Senuos praeities laikuos Lietuvoj, būtent valdant Rusijos carui Mikalojui pirmamjam, buvo įstatymas karti žmogždžius (razbaininkus).

Korimo ceremonijos buvo atliekamos miestuose viduj turgaviečių ir tai pritaikytu laiku, kada jomarkai arba šiaip didesni turgai būna.

Vieną kartą tokia mirčia turėjo mirt jaunas beturtis vaikas. Jis buvo kaltinamas užmušime turtingo pirklio apiplėšimo tikslu.

Tokie atsitikimai buvo reti ir todėl tamsūs tais laikais Lietuvos žmonės rinkosi jų žiūrėti.

Štai atvedė prie kartuvių geležiniais pančiais surakintą nelaimingą vargšą. Žmogus, kuris užners virvės kilpą ant kaklo ir atliks visą būdelio darbą, apsirengęs raudonais drabužiais. Susirinkusių akys nukreiptos link kartuvių. Jie žingeidaudami laukia nelaimingo mirties. Tamsi apjakus minia, ji tik žino tylėt ir dusaut. Ir dėl to jų likimas dangišku ponų valioj.

—Suneli mano mielas! Suneli mano brangus, ko tu sulaukiai! Ach! kad tai aš būčia žinojus, nebūčia tave pagimdžius. Oi, Dieve! išgirsk mano balsą ir pasigailėk vargšės siratos, — šaukė nelaiminga motina. Bet jos balsas buvo — balsas tyruose, jo nieks neišklausė, nieks nepasigailėjo.

Korimo perdėtinis savo “malonės” parodymui užrišo vargšui akis ir uždėjęs ant kaklo kilpą, pareiškė susirinkusiems korimo priežastį.

—Sudie, brangi motin! Neverk, susiramink. Būk tvirta, stipri, — pratarė vaikas ir drąsiai stojo į mirtį.

Motina dar kartą iškėlė savo sudžiuvusias rankas link dausių; dar kartą iš išsekusių nuo verksmo akių per vargo iš-

džiovintą jos veidą nuriedėjo kelios ašaros į purvyną. Paskui lig tas drebulės lapas ir pati krito ant žemės į purvą.

Ji mirė. Širdis jos plyšo. Neturint jokio turto nei žmonių, ką jai atjaustų, ji liko palaidota kartu su savo sūnum vienoj duobėj už miesto. Kapo jiems nesukasė. Kryžiaus ties jų galvom neužsmeigė. Bažnytinių pamaldų už juos niekas neužpirko, nes jie buvo vargšai. Laikui bėgant juos visai užmiršo. Tik rytinė raudona aušra lankė juosius. Tik lietus apverkė jų nelaimę. Ir vėjas tai šiurkščiai, tai švelniai keliaudamas pro šalį reiškė naujus laikus, laikus, kuriuose žmonės bus lygiais; nebus ponų nei varguolių. Nebus užmušėjysčių, nei vagysčių, nes visiems bus visko užtektinai. Motinos gerėsis savo sūnais, kaip mokytais, gabiais žmonėmis, o ne žus iš širdies skausmo su jais.

Ivonėlis.

NAUDINGI PATARIMAI.

Prašalinimas taukotų dėmių iš knygų.

Jei pasitaiko sutepti knygą taukais, paimk magnezijos miltelių, arba smulkiai sumaltos kreidos, papilk ją vienoj ir kitoj lapo pusėj, kur sutepta ir uždėk šiltą prosą; kaip tik taukai ištirps, juos sugers kreida ar magnezija ir lapas liks švarus.

Kaip pažinti ar šviežus kiaušinis.

Seni kiaušiniai paprastai nėra permatomi ir žiba jų kevalas, bet jei sulyg to kas negali pažinti, tai reikia įdėt kiaušinį į bliudą pilną vandens; jei kiaušinis šviežus, jis gulės ant šonų bliudo dugne, o jei senas stovės ant smailiojo galo. Jei dikčiai sujudintas, tai jis guli ant bile katro galo, bet senas kiaušinis neguli vandenyj ant šonų. Galima dar pažinti žiurint prieš žvakę tamsiam kambaryj. Šviežus kiaušinis buna šviesus, permatomas, o senas tamsus nepermatomas.

SVEIKATOS SKYRIUS

(Atsiūsta)

Netobulas regėjimas. Neužmiršk tai, kad jei kas nors yra negera su akymis, turi būti tinkamai pataisyta gerai pritaikytais akiniais. Tai padaryk pas akių specialistą, akių dispensary, ar akių ligonbutyje. Nebandykit patys prisitaikyti pigius akinius prie savo akių. Laikui bėgant, su netinkamai pritaikytais akiniais gali labai susilpninti regėjimą ir sveikatą.

Dantys. Išpuvusios dantų šaknys, užkrėstos smegenys, išpuvę dantys, nelygūs dantys, kuriais negalima sukramtyti maisto gali būti priežastimi daugelio svarbių ligų ir visa tai turi būti kuogreičiausiai pataisyta. Įsidėk dirbtinius dantįs, jei kurių dantų trūksta, nes jei nesukramtai kaip reikia maistą, turėsi už tai atsakyti savo sveikata. Išvalyk dantįs mažiausiai du kartu dienoje. Jei turi skaudamus ar išpuvusius dantįs arba daug auksinių dantų ar kitaip lopitų dantų; žiurėk, ar šaknys yra sveikos, duok su X-spinduliais ištirti. Tai ypatingai svarbu, jei turi reumatizmą ar kitą sanarių ligą, kuriai negali kitokios priežasties surasti.

Nosies kataras, adenoidai, sutinę tonilai, dvokimas iš burnos.

Tai visa dažnai atsitinka kūdikystėje, taigi tėvai turi atydžiai savo kūdikius temyti. Dažnai tai galima pagydyti labai mažomis operacijomis. Jei pasilieka neišgydytais, jie gali prisidėti prie blogai išaugusios burnos ir nosies, silpnos krutinės ir nuolatinų silpnumų.

Koios. Beparalyžiaus, iškrypusių kojų, ar kitų nesveikumų del susižeidimo ir t. dauguma kojų ligų paeina iš negerai pritaikytos avalinės, netinkančio stovėjimo ir

vaikščiojimo, nesimankstinimo, ir padų muskulų silpnumo. Gerai pritaikyti čeverykai, geros ir tinkamos formos, daug prisideda prie pataisymo silpnų letenų, įvairių nuspaudimų, "kornų" ir skaudamų narių. Mankštink kojų pirštus, vaikščiodamas "ant pirštų galų" keliatą kartų dienoje ir kitokiais būdais. Mankštink visą kūną. Plauk kojas kasdiena. Jei tai negelbsti, eik pas chirurgą. Krautuvėse perkamieji lenkimų (arches) palengvintojai, tiek tegali pagerinti, kaip kad raišam kriukės. Sukumpusius pirštus, nuospaudas ir daug kitų ligų chirurgoi lengvai prašalina. Kojas gali skaudėti del nesveikų dantų, tonsių, tokių nesveikumų atydžiai turi būti išieškota. Vien tik letenų lėkštumas, be kitų kokių nesveikumų gali neturėti jokios svarbos.

Lengvumas. Per didelis lengvumas gali kilti iš nereguliarių papročių valgant ir miegant, ir iš nesimankstinimo. Eik pas gydytoją, ar į dispensary, ar kliniką, kad jie ištirtų ar neturi kokios nors svarbios ligos (ypatingai kirminų ar džiovos). Valgyk užtektinai maisto, nuo kurio žmogus eina riebyn, kaip nurodyta sekančiame paragrafe.

Persunkumas. Kuodaugiausiai mankštinkis. Tegu daktaras atydžiai ištiria ar neturi kokios ligos. Per didelis sunkumas, ypatingai viduramžyje, yra priežastimi tiek pat mirčių, kiek ir širdies liga. Nevalgyk riebuman einančio maisto kaip tai, duonos, sviesto, cukraus, taukų, bet jų vietoje vartok daugiau daržovių ir vaisių.

Trukis. Nuo trukio patariama operacija. Pasiteirauk apie tai su savo šeimynos

gydytoju arba eik į gerą ligonbutį, kame gausi gerų patarimų ir vaistų.

Hemoroidai. Homoroidai (piles) atsiranda dėl vidurių užkietėjimo ir neišmankštinimo. Nepratinkis vartoti nuolatos vaistų, kad pavalninti vidurius. Valgyk pakankamai rupaus maisto — rupios duonos, vaisių, spinakų, neraugytų kopustų, ropių, selerų, tomiaičių, cibulių ir kitų daržovių, tai neturėsi "kietų vidurių".

Jei homoroidai yra skaudūs, operacija palengvins, bet pirmoji priežastis turi būti prašalinta, vartojant tinkamą maistą.

Garankštuotos gislos. (vericose veins). Garankštuotos gislos dažniausiai atsiranda ant kojų blauzdų. Jos gali būti palengvintos, vartojant gumines pančiakas arba juostas. Kaip kada priseina daryti operacija (čia reikia didelio atsargumo, pasiteirauk apie tai savo šeimynos gydytojo).

Puslės, inkstų ir šlapumo nesveikumai. Jei juos turi, eik pas savo gydytoją arba į dispensarij, ar ligonbutį ir pasiduok pilnai gydytojaus valiai. Gal būti nieko daugiau nereikia, kaip tik prisilaikyt vieno-kito patarimo dėl valgymo, darbo ir abelno veikimo, bet turi būti laikas nuo laiko daktaro peržiurimas. Baltimai šlapume gali pasirodyti tik laikinai, bet kuomet jie pasirodo, visuomet turi būti atydziai ištyriami. Jei abejoji apie savo inkstų sveikatą, geriau būti atsargiu ir vesti blaivų ir sveiką gyvenimą, saugojantis alkoholiaus, perdaug mėsos, ir abelnai persivalgymo. Eik laikas nuo laiko pas daktarą. Jei šlapume randas cukraus, turi pilnai pasiduoti daktaro ištyrimui ir sekti visus gydytojaus patarimus dėl maisto dalykų.

Iš ausų tekėjimas. Ausų ligos. Jei jas turi, eik pas ausų specialistą, arba į ausų kliniką. Neatidėliok tokių dalykų, kurie gali užkrėsti visas kitas kūno dalis.

Širdies murmėjimas. Širdies ligos. Žmogus su nesveika širdžia negali dirbti

sunkaus darbo, bet prisilaikant valgymo, mankštinimos, darbo ir pailsio taisyklių jis gali sulaukti senatvės. Jei turi ligą, saugokis svaigalų ir tabakos, atsargiai vartok kavą ir arbatą, saugokis visokių susierzinimų valgyk vidutiniškai, nevalgyk perdaug prieš einant gulti, alsuok pakankamai šviežaus oro, mankštinkis kasdieną atvirame ore, bet daryk atsargiai, kad perdaug neįvargintumei savo širdies ir kraujo cirkuliacijos. Pasivaikščioti ir išlengvo laiptoti po kalnus yra sveika, bet tik ne tuomet, kuomet jauti skausmą krutinėje ar troškulį. Saugokis paleistuvystės ir perdidelio išdykimo. Jei turi svaigulį, troškulį ar esi suputęs (sutinęs) turi atsiduoti daktaro atsargiai priežiurai. Visos nesveikos širdys turi būti daktaro peržiurimos mažiau sia kartą į metus. Nereguliaris širdies mušimas. kai-kad nieko nereikia, kai-kad jis yra labai pavojingas ir reikia eiti kuogreičiausiai pas daktarą.

Kraujo Spaudimas. Perdidelis kraujo spaudimas gali būti tik laikinis, bet žmogus turi būti prižiurimas ir turi vesti savo gyvenimą taip, kaip augščiau buvo nurodyta, ypatingai turi saugotis persidirbimo ir paleistuvystės. Saugokis svaigalų, rukymo ir persivalgymo.

Plaučių Ligos. Kuomet tik nužiurima džiova, tuojaus reikia eiti pas gerą gydytoją ir elgtis pagal jo įsakymus. Svarbiausias dalykas gydymesi nuo džiovos — tai šviežias oras ir maistingas valgis: duona, sviestas, grūdai, taukai, bet nereikia užmiršti ir šviežių daržovių ir vaisių. Saugokis alkoholiaus ir tabako. Nevartok patentuotų gyduolių, garsinamų vaistų ir neik pas apgavikus daktarus. Saugokis nuovargio, kaip fiziško, taip ir protiško. Nieko nelauk, pranešk apie save sveikatos viršininkui arba savo distrikto sveikatos departamentui. Jie mielai suteiks gerų patarimų.

KORESPONDENCIJOS

LAIŠKAS IŠ KALEJIMO.

Brangios Draugės!

Pereitais metais ant Pirmos Gegužės rašiau jums apie rūtų darželį ir kviečiau į jį sodinti raudoną proletariato rožę, kuri drebiną pasaulio kapitalizmą. Ir aš sulaukęs Pirmos Gegužės, linksmas švenčiau darbininkų šventę ir atsimenu, kaip širdis džiaugsmu plakė, kuomet mačiau jumis, sesutės, darbininkų susirinkimuose ir ant gatvės vaikščiojant su raudonomis gėlėmis prie krutinės.

Šiais metais aš jau tapau "kapitalistas" ir negalėsiu sykiu su jumis švęsti Pirmosios Gegužės šventę. Aš likausi "kapitalistas už geležinių grotų, kad patenkinti vargdienių rijuno žvėriškus jausmus ir aš turėsiu švęsti Pirmąją Gegužės klausdamas sargo keiksmų.

Bet, brangios draugės! Aš siunčiu jums širdingus sveikinimus su Pirma Gegužės ir kviečiu jumis, sesutės, švęsti pasaulio proletariato šventę. Nenuleiskite rankų ir nedrebėkite prieš reakcijos audrą.

Aš busiu už geležinių grotų, bet sykiu su jumis linksminsiuos, matydamas minias maršuojančias ir dainuojančias išsiliuosavimo dainas.

Lai dreba tironai, matydami jūsų milijonines armijas, kurios sutremps į purvus jų kraujuotus sostus, o suteiks liaudžiai liuosybę.

Švęskite, draugės, Gegužinę. Lai dreba kapitalizmas!...

Su darbinikiškais linkėjimais

Jūsų,

Lakštingalos Vaikas.

EAST ST. LOUISO IR KITOM MOTERIM.

East St. Louis, Ill.— Lietuvių rodos skaitoma apie pora tūkstančių. Judėjimas ne per didžiausias. Yra lietuviška bažnyčia, kur skurdžiai šios kolonijos eina mėtavoti už tai, kad skursta.

Iš draugijų čia, rodos, yra: L.D.L.D. kuopa, L.S.A. ir pora kitų, šiek-tiek laisvesnių, pašelpinių draugijų.

Čia lankėsi vienas, antras, kalbėtojas ir ragino, kad moteris, kurių čia randasi nemažai, sutvertų L.M.P.S. kuopą, bet rezultatas toks, kad tos draugės negalinčios kuopos palaikyti ir todėl neužsimoka tverti. Mano supratimu, apie negalėjimą palaikyti kuopos nėra tiems argumentams pamato. Kiek aš žinau, čia yra apie 10 gerai susipratusių draugijų, jau jeigu negalėtų gauti daugiau prie kuopos, tai vistiek kuopoj rastųsi dešimtis narių, o ar 10 narių negali palaikyti kuopos? Atsakymas lengvas. Jeigu 10 draugijų negalėtų palaikyti kuopos, tai kaip palaiko tos draugės kitose kolonijose, kur tėra tik 5 arba 6 narės, o vienok tos draugės ne tik palaiko kuopą, užsimokėdamos narines duokles, bet dar surengia pasilinksminimo vakarus, padaro vieną-kitą dolerį, kurios vėl paaukoja juos darbininkų klesos reikalams. Draugės, jūs žinote, koks dabartinis darbininkų padėjimas yra, jūs matote pačios, kad algos puola neišpasakytu greitumu, o gyvenimo reikmenis veik negalima įžiūrėti, arba jausti ar yra kiek pigiau ar ne.

Kapitalas užsimanė sunaikinti darbininkų susivienijimus ir jau daug sunaikino, dirbtuvės kas vieną dieną net po kelias uždaro, vargas, neturtas, auga kaip ant mielių, o iš to žmogų-dysčių, vagysčių, sauzudysčių skaitlius vis didina. Žodžiu, skurdas didėja, iš jo (skurdo)

kyla visokios blogybės. Kad kyla visoki darbininkų nepasitenkinimai, visi, rodos, žino, bet kaip tą prašalinti, tai visai mažas būrelis tesarūpina.

Ant klausimo, iš kur kyla tos visos blogybės, rodos, bile vidutiniai apsipažinęs darbininkas gali duoti tinkamą atsakymą iš ekonominių sąlygų, kuriose draugija priversta gyventi, (a) netinkamas reikmenų išdirbimo patvarkymas, (b) netinkamas reikmenų pristatymas ir (c) neteisingas padalinimas tarpe gyventojų tų reikmenų, be kurių žmogus negali gyventi. Bet kad darbininkai pirmiausiai turi panaikinti, kad prašalintus tuos netinkamumus?

Kadangi tas ekonominis išdirbimas ir paskirstymas yra valdomas ne tiesioginiai, per tam tikrą politinę mašineriją, todėl reikia panaikinti tą politinę kapitalistų mašineriją, panaikinti tą ekonominę nesvietišką žmonių spaudimą, tada išnyks visos kylančios iš ekonominių sąlygų blogybės. Panaikink skurdą, o vagystės, už mušėjystės išnyks pačios, o tą darbininkai ir darbininkės tiktai susiorganizavę, sutruškinę kapitalistinį patvarkymą, ir įsteigę proletariato diktaturą tegalės prašalinti

Tokiam dideliame darbuo neužtenka vienos darbininkų klesos dalies, į tą kovą turi būti įtraukta ir antroji dalis, t. y. moters, kuri per šimtmečius buvo nustumta nuo draugininės arenos; stumdoma ir niekinama; pažeminta iki žemiausio laipsnio. Šiandien, kada proletariatas pradėjo liuosuoties, ta kova už pasiliosavimą patraukia sykiu ir moterį. Ar gali būti klausimas: "Ar reikalinga moterims organizacija?" Draugės, tokis klausimas pažemintų jus, tokį klausimą tegali statyti buržujus, bet ne darbininkas ir ne darbininkė, jokia kova negali būti be organizacijos atsieкта, nežiūrint į jos menkumą. O tokia kova, kaip kad pasiliosavimas iš po alginės vergijos ir moterų pasiliosavimas negali būti kalbos apie naudingumą organizacijos.

Jūs draugės gyvenate jau nebe šiandien, bet jūs, draugės, darbo ant visuomeniškos dirvos visai nesimate, kodel? Todėl, kad jūs esat pavienės ir tik tegalite mažytę visuomeninio darbo dalelę atlikti, kuri nedaro jokios įtekmės į visuomenę. Jūs, draugės, susiliejusios į vieną grupę ir atlikdamos tik po vieną darbo, suderinto darbo funkciją padarysite didelę įtekmę ant vietinės visuomenės. Kodel? Todėl, kad jūsų darbas suorganizuotas, suderintas ir atliktas bendromis spėkomis, o bendros spėkos ir tegal atlikti didelę visuomenės darbo funkciją. Draugės, prie darbo! Gana save žeminti visuomenės akyse; jumis žemino šimtmečiai (?), todėl dabar privalote griebtis už darbo, darbo visuomeniško. Draugės, jūs privalote padaryti galą visiems tiems užmetimams, kad moteries vieta tik prie pečiaus, bet griebkis už darbo, už organizacijos darbo, skaityti sykiu su savo draugu vyru, dailintis savo mintimis, skleiskis susipratimą tarpe mažiau susipratusių moterų. O tą jūs tik galėsite atlikti, kada jūs turėsite kuopą ir būsite susiorganizavusios.

Sesutės! Jūs buvote per ilgus šimtmečius paniekintos, mindžiojamos. Sesute, tu net nebuvai vadinama žmogumi, tu visų draskoma, kaip kokia našlaitė neturėjai kam pasiguosti, tai nukalė tau kryžių ir liepė iš jo maldauti to, ko tas kryžius negali tau duoti; tau liepė tavo pagimdytą kūdikį duoti tau matančiai suderginti, tu ir tą išpildei, nežiūrint tavo širdies skausmo, turėjai tai daryti.

Bet šiandien jau ir tau padangė blavosi ir ryt ar poryt ir tau šviesus saulutės spindulėlis suspindės, bet ar tu sesute jau esi prisirengusi sutikti tą pasiliosavimo valandą? Ar jau priklausai toj garbingoj Lietuvos Moterų Progres. Susivienijimo organizacijoj, ar esi narė? Ar susiorganizavai kuopelę ten kur gyveni? Jeigu dar nepriklausai, tai reikalauk iš Centro informacijų, nelauk rytojaus, daryk tai šiandien, o tavo darbo vaisius užtikrintas.

Barbutė.

WATERBURY, CONN.

Jau beveik metai laiko, kaip iš mūsų apielinkės nesimato jokios žinutės "M. B."

12 kp. veikimas silpnas; ji retai kada pasirodo su viešu veikimu; jei ir parengia kai kada balių, nedateklius visados buna. Vis bedarbės pasekmės.

Pas mus išigyvenęs paprotis, jeigu parengimas atneša nuostolį, tai nekurios narės stengiasi kaip galint rengėjas "paakėti". Suprantama, komisija tuomi išizeidžia ir vėliaus sunku buna gauti ką nors į komisijas. Kurios moka surengti pramo-gą "be nuostolių", neapsiima. Del to buna daug nesmagumo, o kartais ir lermo.

Link apšvietos, nežinia kodel, 12 kp. narės labai mažai atydos atkreipia. Knygų ir "M. B." visai mažai platinama. Pralkalbų komisija antri metai protokole skamba, o prakalbos tik vienos tepavyko surengti. Vis kalbėtojų "negali" gauti.

Kuopos bujojimas priklauso nuo valdybos. Jeigu organizatorė daugiau atydos atkreiptų į kuopos veikimą, 12 kp. butų didžiausia ir veikliausia iš visų apielinkės kuopų. Bet dabar negalima daugiau narių prikalbinti į kuopą, nes tuoj gauni atsakymą: "Kaip galima prigulėti prie jusų kuopos, kad jūs taip ir taip darote?"

Draugės, mes turime pavyzdingai užsilaikyti, kad iš mūsų pasimokintų tos mūsų sesutės, kurias dvasiškija turi po savo sparnu paglemžusi. Mums reikia lavintis, susirinkimuose ramiai užsilaikyti ir nepaversti jų į bazarą, kaip dabar buna. Su tokia betvarke mes atšaldome nares, jos paliauja lankytis į susirinkimus. Tokie žodžiai netinka, kaip kad viename susirinkime organizatorė užreiskė: "Mums daug bobų nereikia". Musų organizacija del to ir sutverta, kad kuodaugiausiai narių butų ir mažiau prasilavinusios imtų pavyzdį nuo mūsų. Bet jeigu mes pačios nesilaviname ir dar užsilaikysime taip, kaip dabar, mums

netiks progresiščių vardas, nes mes nebusime jo vertos. Labai nelinksma paminėti tokius blėdingus dalykus, bet kad taip yra pas mus. Neveiklumas ir ypatingumai viešpatauja.

Ariogalietė.

SO. BOSTON, MASS.

L. M. P. S. 13 kp. veikia po biskį. Kas nedėdienio vakaras buna viešos diskusijos. Publikos susirenka pusėtinai daug, tik bėda, kad mūsų moterys visai nesilanko į diskusijas. Kame priežastis, nežinia. Ar taip tingi mokintis, ar laiko neturi.

27 d. vasario įvyko draugiška vakarienė. Pavyko gerai. Svečių buvo pilna svetainė ir, rodos, buvo visi patenkinti. Pelno liko \$3.00. Pusė to pelno paskirta kaliniams; svečiai tam tikslui suaukavo \$8.00. Buvo įvairių žaismių, kurios tęsėsi iki 12 val. nakties. Pradžioj nebuvo kur žaist, nes svetainė buvo perpildyta, todėl prisiėjo imti kitą svetainę del drabužių.

V. Norbuth.

GARDNER, MASS.

Sausio mėnesyj L. M. P. S. 50 kp. surengė didelį koncertą, kuriame daug vaikų dalyvavo. Pelno liko \$22.90, kurio \$10 nutarta paaukuoti L. M. P. S. XII Rajonui.

Balandžio mėnesyj vėl įvyko koncertas. Pelno liko \$19.00.

Žinodamos, kad "M. B." užsitarnavo finansinės paramos, nutarėm pasiųst jam \$15.

Negana tiek daug veikimo, negalėjom praleist šį metą be teatro, todėl drauge su Birutės Draugija pradėjom mokintis "Gyvenimo Verpete", ką neužilgo tikimės su-lošti.

A. J. Vladičkintė.

ŠEIMININKIŲ SKYRIUS

Pyragaičiai pusryčiams.

Paimk du kiaušinius ir 1 pantę pieno, šaukštuką druskos, išplak gerai, įpilk du puoduku sijotų miltų, išmaišyk gerai ir plak apie 5 minutes; supilk į labai karštas ir sviestu išteptas tam tikras duobėtas blekes. Kepk karštame pečiuoj 35 minutes. Neatidaryk pečių per 10 minučių po įdėjimo, nes tas kenkia pyragaičių kylimui. Sumažink pečiaus karštį paskutines 10 minučių, kad jie galėtų apdžiuti nesudegę.

Maži piragaičiai.

Įpilk į bliudą tris čvertis puoduko cukraus, du kiaušiniu, 4 šaukštukus sviesto, maišyk tol, kol sviestas pasidarys baltas, kaip smetona ir paskui įpilk du puoduku persijuotų miltų, tris šaukštukus kepamų miltelių (baking powder), vieną šaukštuką vanilos. Plak, kol pasidarys kieta tešla. Paskui imk šaukštu ir mesk po šmotuką ant gerai sviestu išteptos ir miltuotos blekės apie tris pirštus atstumo vieną nuo kito ir kepk karštame pečiuoje apie 12 minučių. Atšaldyk ir aptepk bile koku liukru, padarytu iš kiaušinio baltimos ir cukraus arba vandens ir cukraus.

Jelly Roll.

Įpilk į bliudą tris čvertis puoduko cukraus, geltonimą nuo dviejų kiaušinių, plak kol bus balta, kaip smetona ir dėk 2 šaukštu sviesto, 3 šaukštus vandens, vieną ir čvertį puoduko miltų ir vieną šaukštuką vanelos. Išplak gerai ir įmaišyk palengva du kiaušinio baltimus, išplaktus į tirštą putą. Iškllok blekę balta, švaria popiera, ištep ją gerai sviestu arba gerais taukais, išbarstyk miltais gerai ir paskleisk tešlą

blekėj čvertį inčio storumo. Kepk karštame pačiuoj apie 12 minučių, išversk ant staltiesės atsargiai, nuimk popierą apipjaustyk pluta, patepk koku nors konfituru (jelly) lygiai ant viso šmoto apie čvertį inčo storumo ir suviniok į apskritą voliuką. Įdėk tą voliuką į švarų rankšluostį ir, palaikius vieną valandą, valgyk.

Vanelos pudingas.

Išplak iki baltumo tris čvertis puoduko cukraus ir vieną kiaušini, įpilk į tą 4 šaukštukus sviesto, vieną puoduką cukraus ir vieną puoduką miltų, vieną puoduką sudžiovintos ir sumaltos baltos duonos, vieną šaukštuką druskos, vieną šaukštą baking powder ir vieną puoduką pieno. Sumaišyk viską gerai ir sudėk į gerai sviestu išteptą indą, įdėk į puodą su vandeniu ir virink pusantrų valandos arba kepk 45 minutes vidutiniai karštame pačiuoj. Valgyk su saldžia smetona arba kitu koku sosu.

Rauginti kiaušiniai Vengriškai.

Išvirk kietai 6 kiaušinius. Išvirk minkštai keletą burokų, nulupk juos, supjaustyk šmotukais ir supjaustyk 4 svogonus (cibulius) plonais apskritais šmotukais.

Įpilk į puodą 1 puoduką acto, įdėk 4 šaukštus cukraus, 1 šaukštuką druskos, pusę šaukštuko sumaltos paprikos, pusę puoduko vandens. Užvirink ir pavirink apie 10 minučių, paskui užpilk ant burokų su cibuliais ir sudėk tuos virtus kiaušinius. Laiky moliniam puode uždengtą ir šaltoj vietoj.

L. M. P. SUSIVIENIJIMO REIKALAI

L. M. P. S. PILD. KOM. TARIMAS 14, 1920

Draugės:—

Kadangi draugė Šukienė galutinai pridavė resignaciją nuo administratorės pereinimo pildymo, o pirmesnės nominuotos kandidatės į administratorės neapsiėmė, tai darau įnešimą, kad laikinai administratore paskirt drg. A. Jurevičienė.

Taipgi darau įnešimą, kad dabartinė administratorė būtina perduotų administracijos knygas paskirtai komisijai dėl peržiūrėjimo iki 1 d. gruodžio, nežiurint, kokiam stovyj knygos rastųsi.

K. Petrikienė.

Sutinku su įnešimu.

Kas link administratorės resignacijos iš "M. B.", nors man nėra žinoma, dėl kokių priežasčių resignavo, bet gal tas ir neturėtų man apėiti. Taipgi sutinku, kad laikinai vietą užimtų drg. A. Jurevičienė.

Dėl komisijos knygų peržiūrėjimui, nežinau, ar randasi tokia komisija. Jei randasi, tai sutinku, kad knygas peržiūrėtų iki 1 d. gruodžio.

B. Bočkutė.

Sutinku su drg. Petrikienės įnešimu, kad paskirt laikinai administratore drg. A. Jurevičienė.

Taipgi balsuoju, kad dabartinė administratorė priduočiau komisijai knygas dėl peržiūrėjimo kuoveikiausiai.

M. J. Ramanauskienė.

Balsuoju už abu įnešimu.

A. Jurevičienė.

K. Petrikienė, L. M. P. S. Pild. Kom. Sekr.

L. M. P. S. PILD. KOM. TARIMAS 13, 1920.

Draugės:—

Kadangi dabar visokie Lietuvos "geradėjai" važinėja po lietuvių apgyventas kolonijas ir renka aukas ir pardavinėja bonus; kadangi mes gerai žinome, kam tie pinigai bus sunaudoti. — turime perleisti darbininkus, kad jie neduotų pinigų. Ypač dabar, kuomet žada atvažiuoti net ir pats buvęs Lietuvos prezidentas Smetona su tuo tikslu, kad ištraukti iš darbininkų sunkiai uždirbtus centus geresniam palaikymui nagaikų valdžios, mes turime sukristi ir išleisti lapelius, perspėjančius darbininkus, kas yra tie "geradėjai".

Ks. Karosienė.

Sutinku su įnešimu.

K. Petrikienė.

Sutinku.

A. Jurevičienė.

Sutinku su įnešimu.

B. Bočkutė.

Sutinku su draugių įnešimu, kad išleisti lapelius, perspėjančius darbininkus, kad daugiau neaukautų, nes jau gana pririnko dėl šautuvų ir kartuvių.

M. J. Ramanauskienė.

(Šitie tarimai per klaidą liko nepaskelbti "Moterų Balse" 1920 metais, todėl įdėjome dabar nors suvėluotus. Red.)

PROTOKOLAS

L.M.P.S. VII Rajono 2-ros Konferencijos, įvykusios kovo 20, 1921, Pittsburgh, Pa.

Konferenciją atidarė Rajono organizatorė O. Jokubauskienė 12:30 po pietų. Mandatų peržiūrėjimo komisijon paskyrė M. Tvaskienę ir M. Liepienę. Delegačių pribuvo su mandatais nuo 21-mos kp., Pittsburgh, M. Tvaskienė, L. Balčuvienė; A. Barzdienė pavėlino 1 val. ir 30 minutų. Nuo 57 kp., Carnegie, M. Liepienė. Nuo 102 kp., New Kensington, O. Šukienė. Nuo 60 kp., N. S. Pittsburgh, O. Šeblauskienė ir B. Leonaitė. Viso delegačių dalyvavo 7, atstovaujantys 4 kuopas. Neprisiuntė delegačių 99-ta, Moundville, W. Va., ir 39-ta kp. Monessen, Pa. Pirmininke vienbalsiai išrinkta M. Tvaskienė, jos pagalbininkė M. Liepienė, raštininke J. Navalinskienė.

3. Suteiktas sprendžiamas balsas Rajono komitetui. Suteiktas sprendžiamas balsas ir toms narėms, kurios atsilankė be mandatų. Dalyvavo šios drgg.: W. Gopienė, E. Samulionienė, P. Balšaitienė, O. Rutkauskienė, E. Bagailiškienė, E. Arbašauskienė, O. Tarulienė, J. Vestartienė. Viso narių dalyvavo 20.

4. Skaitytas protokolas pereinamos konferencijos ir priimtas su pataisymu. Vietoje, kur pažymėta, kad drg. E. Arbašauskienė "nepribuvo", turėjo būti "pribuvo".

Raportai:

5. Organizatorės raportas priimtas. Fin. sekr. raporto neturėjo. Iždininkės raportas priimtas. Knygė raporto neturėjo.

Komisijų Raportai:

6. Knygų peržiūrėjimo komisijos raportas priimtas su mažu pataisymu.

7. Komisija prakalbų maršruto rengimo pranešė, kad maršrutas neįvyko. Priežastis — negavimas kalbėtojų. Darbas atidėtas ant toliau.

8. Pikniko rengimo komisija pranešė, kad farma yra paimta del pikniko ant 24 d. liepos. Raportas priimtas.

9. Buvusi L. M. P. S. VII Rajono organizatorė B. Leonaitė pridavė knygučių "Žodis į Moteris" 41 egz. naujai knygei M. Jonelionienei. Taipgi ir pinigų pridavė išd. A. Martinkienei \$3.20.

Kuopų Įnešimai:

10. 21 kuopos įnešimas surengti draugišką vakarienę rajono naudai vienbalsiai priimtas. Darbas pavestas 21 kuopai.

11. Nutarta, kad, reikalui esant, komitetas sušauktų įvairių komisijų posėdį.

12. Nutarta siųsti Lietuvon darbininkiško turinio literatūrą, sykiu prisidėjus prie L. D. L. D. X Apskričio. Išrinkta komisija del surinkimo knygų. Į komisiją įėjo šios draugės: O. Šeblauskienė ir M. Tvarskienė.

13. Nutarta surengti draugišką vakarėlį su pamarginimais 1 d. gegužės paminėjimui darbininkų šventės. Nutarta atspausdinti 500 užkvietimų arba įžangos tikiety. Kaina suaugusiems 50c., vaikams 15c.

14. Nutarta tikietus pardavinėti išanksto. Darbo atlikimui išrinkta komisija: M. Tvarskienė, O. Rutkauskienė, L. Balčuvienė, P. Balšaitienė, E. Bugailiškienė.

15. Vienbalsiai nutarta užgirti visas tikrai darbininkiškas organizacijas.

16. Nutarta išnešti viešą papeikimą "Moterų Balso" administracijai už nesutvarkymą "M. B." prenumeratų. Tulos pilnai užsimokėjusios

narės skundžiasi, kad išlaukia po 2, 3 ir 4 mėnesius ir negalinčios sulaukti "M. B.", o nekuirioms narėms ateina net po du numeriu ant sykio kas mėnuo. Peiktina, kad administratorė tiek mažai domos kreipia į tai. Ateityj neturėtų taip būti, nes tai labai kenkia L. M. P. S. labui.

17. Nutarta laikyti L. M. P. S. VII Rajono sekančią konferenciją 10 d. liepos, 1921, 12 val. dieną, po No. 1414 Western Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

18. Konferencija uždaryta 4 val. vakare.

M. Tvaskienė, Pirmininkė.

J. Navalinskienė, Skretorė.

BRIGHTON, MASS.

L.M.P.S. 49 kp. surengė koncertą arba juokų vakarą 20 kovo. Pirmiausiai buvo "sulošti" juokai. Publikai patinka pasijuokti. Aktoriai atlošė gerai. Suloštas vienas mažas veikalėlis "Rusijos Bolševikų Darbo Biuras", tai ir gerai atloštas. Aktoriai buvo iš So. Bostono.

Po to buvo eilių, monologų, dialogų ir šokių. Mergaitė ir jos sesuo skambino pianą; šitos dvi sesers irgi iš So. Bostono. Aukų surinkta \$16.19.

Korespondentė.

VIEŠAS PAPEIKIMAS

L. M. P. S. II RAJ. VALDYBAI.

L. M. P. S. 30 kp., Bridgewater, Mass., savo susirinkime, laikytame 6 d. kovo, 1921, išnešė papeikimą L. M. P. S. II Rajono valdybai už nepranešimą 30 kuopai apie šaukimą II Rajono konferencijos, kuri įvyko 12 d. gruodžio, 1920, Boston, Mass.

Kadangi L. M. P. S. 30 kp. yra pilnai užsimokėjusi duokles į Rajoną ir nėra prasižengusi prieš Rajono taisykles, todėl ji turi teisę ne tik dalyvauti visose Rajono konferencijose ir spręsti visus jo reikalus, bet ir reikalauti, kad Rajono valdyba atliktų savo užduotį, ir ne tik laiškais pakviestų visas kuopas į konferenciją, bet ir organe turėtų pagarsinti išanksto, kad kuopos galėtų prisirengti prie konferencijos su naudingais sumanymais del labo viso L. M. P. S. ir II Rajono. Todėl reikalaujame, kad ateityj tas daugiau neatsikartotų ir kad Rajono valdyba atliktų savo darbą link kuopų.

L. M. P. S. 32 Kp. Komitetas:

N. Toloveišienė, Organizatorė.

S. Tarvydaitė-Burienė, Raštininkė.

A. Kiršlienė, Finansų Raštininkė.

J. A. Lapeikienė, Iždininkė.

L. M. P. S. A. I RAJONO ATYDAI.

Raportas komisijos sutvarkymo Rajono Finansų Sekretorės ir Išdininkės knygų nuo to laiko, kada Išdininkės knygos nesutiko su Finansų Sekretorės knygomis.

Negalima pažymėti mėnesio nei metų, nes knygoje nėra jokių datų, kada pinigai gauti ir išmokėti.

Iplaukos:

A. Bužiutė pridavė išdą	\$10.12
Mokestis nuo 4 kp., Elizabeth, N. J.	17.25
Mokestis nuo 38 kp., Paterson, N. J.	2.00
Prisiūsta aukų nuo 4 kp., Elizabeth, N. J.	10.00
Priduota aukų nuo 38 kp., Paterson, N. J.	109.60
<hr/>	
Viso įplaukė	\$148.97

Išlaidos:

Apmokėta V. Ivanauskiutei maršruto lėšos	\$40.00
Už persiuntimą rajono išdo Money Orderių per draugę S. Bimbieneį50
<hr/>	
Viso išlaidų	\$40.50

Sutrauka:

Įplaukė	\$148.97
Išplaukė	40.50
<hr/>	
Ižde lieka	\$108.47

Pridavėm išdą — \$108.47 — V. Adomonie- nei.

Knygoje nebuvo įtraukta keletas bilų, bet taip knygos tvarkoje, apart to, kad negalima sužinoti datų, kada išmokėta arba kada įplaukė pinigai.

Dar vienas dalykas. Yra kuopų, kurios per keletą metų nemokėjo į rajoną.

I Rajono konferencijoje, įvykusioje rugsėjo 6, 1920, Newark, N. J., nutarta paaukuoti \$25.00

Lietuvos darbininkų apšvietos reikalams. Pini- gai iki šiol nebuvo pasiūsti.

Komisija:

S. V. Klimiutė,

J. M. Bondžinskaitė,

M. Propiestienė.

KLAIDŲ ATITAIŠYMAS.

“M. B.” No. 3, š. m., L. M. P. S. lite- raturuos apyskaitoj įvyko klaidos.

Ten pasakyta: “Šeimyna Sen., Dab. ir Ateit.” lieka 795”; turėjo but 528, nes 300 egz. pasiūsta Lietuvon, kas per klaidą liko toje apyskaitoje nepaskelbta, o 33 egz. sugryžo atgal. Toliau: “Ką Kiekv. Mot. Priv. Žinoti?” paskelbta, kad pašte dingo 126 egz.; turėjo buti 95 egz.; lieka 3,235 egz. o ne 3,204, kaip buvo paskelbta.

Sulyg viršuj minėtom skaitlinėm, kny- gos priduota naujai administratorei.

J. B.-Šukienė, Buvusi “M. B.” Adm.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS.

Pereitame “Moterų Balso” numeryj įvyko labai nemaloni klaida, per spaustuvės neapsižiū- rėjimą. Ant pusl. 104 St. Vėšio straipsnio galas sumaišytas su Lenino prakalba darbinin- kių suvažiavime. Skaitant, reikia apleist vieną špaltą ir skaityt Vėšio straipsnio galą ant an- tros špaltos, o Lenino prakalbą pradėt po ant- galvius iki špaltos galo ir sugryžt atgal prie pirmos špaltos iš pat viršaus.

Mat, pirmoji špalta (dalis) įdėta į antrosios vietą, o antroji į pirmosios, todėl ir susimaišė.

Lenino prakalbos antgalvyj taipgi yra klai- da: ten pasakyta “darbininkų suvažiavime”, o turi buti “darbininkų”, nes tai buvo moterų su- važiavimas.

L. M. P. S. VI RAJONO VIRŠININKĖS 1921 M.

Organizatorė — M. Ramanauskienė, 249 So. 4th St., Minersville, Pa.

Protokolų sekretorė — U. Bagdonienė, 247 So. 4th St., Minersville, Pa.

Išdininkė — O. Dubosienė, 512 W. Pine St., Mahanoy City, Pa.

Knygė — J. Čiudinienė, P. O. Box 496, Minersville, Pa.

U. Bagdonienė, L. M. P. S. VI Raj Sekr.

